

ALBINA

REVISTA POPULARA

Apare în fiecare Duminică

COMITETUL DE REDACȚIE:

ION KALINDERU

P. Gârboviceanu	P. Dulfu
G. Coșbuc	V. S. Moga
G-l P. V. Năsturel	N. Nicolaescu
Gh. Adamescu	Gr. Teodosiu
I. Otescu	C. C. P.-Tașcă

Anul XIII.

No. 28

11 Aprilie 1910

ALBINA

Revistă Enciclopedică Populară

Abonamentul în țară pe an lei 5 | Abonam. în străinătate pe an lei 8
" " " pe 6 luni " 3 | Un număr 15 bani.
Pentru anunțuri 1 leu linia. Mica publicitate, 5 bani cuvântul,
Manuscrisurile nepublicate se ard.

SUMARUL:

REDAȚIA. 7 și 8 Aprilie. (Cu portretul M. S. Regelui).
Econ. D. Georgeșcu, Predică la Duminica Stălparilor.
Artur Gorovei, Legile țării: despre execuția silită.
Experiințe simple de științe fizice și învățământ agricol. (Cu
18 ilustrațiuni).
N. R. Nișer. Răspuns la cele ce vorbește de noi un ziar rusesc.
Dr. I. Lupaș, Despre Romani, strămoșii noștri. (Sfârșit).
T. Dicescu, Stinge focul când mocește sub cenușă. (Sfârșit).
R., O sa rămână omenirea fără grâu?

DIN ZIARE ȘI REVISTE:

Haremul sultanului Abdul Hamid.

CRONICA:

Corpurile legiuitoare. — Informațiuni. — De la România de peste
hotare: Confirmarea lui Miron Cristea. — Chestia bisericească în
Macedonia.

PAGINA GLUMEAȚA:

Zăpăcescu la grădina Zoologică. (Cu 2 ilustrațiuni).

SUPLEMENT:

Buletinul activității sociale a preoților și învățătorilor No. 26
dela 11 Aprilie 1910.

7 și 8 Aprilie.

*Z*ilele de 7 și 8 Aprilie sunt două zile de sărbătoare pentru poporul român: la 7 Aprilie 1910 M. S. Regele, iubitul nostru Suveran, împlinește 71 de ani de vârstă; la 8 Aprilie 1910 se împlinesc 44 de ani de când a fost ales Domn al țării Românești.

Născut lângă Dunărea de sus, aproape de izvoarele ei, ai zice că a avut menirea de a întemeia un regat falnic, pe temelii trănicioase, la Dunărea de jos.

Mari au fost gre-

România recunoscătoare primului ei Rege, Acela care a veghiat și a lucrat cu inima caldă și cu minte isteată la înălțarea ei, reînnoește și azi sentimentele de dragoste și devotament ce I-a arătat în toate ocaziile și urează a trăi încă ani mulți și norocoși!

M. S. Regele.

utățile începutului, grele au fost piedicile ce au trebuit să fie depărtate din cale; dar alesul Națiunii a avut încredere în forțele ei și a lucrat toată vremea pentru a ei dezvoltare.

REDAȚIA.

Predică la Duminica stâlparilor, a VI-a din postul cel mare.

Despre nestatornicie și urările ei.

Pentru aceasta l-a și întâmpinat poporul, căci auzise că el a făcut această minune.
(Ioan XII. 18).

Fraților,

cu câte-va zile înainte de sărbătoarea de azi, Domnul nostru Is. Hristos înviase pe Lazăr, care stătuse mort patru zile.

Această minune o făcuse Domnul nostru Is. Hristos, fiind față multă lume din Ierusalim, care venise să mângâie pe surorile lui Lazăr, pentru pierderea fratelui lor. De aceea vestea despre această minune s'a răspândit iute în Ierusalim și împrejurimile lui. Poporul laudă pe Domnul nostru Is. Hristos, iar fariseii și cărturarii căutau să-l omoare, ca nu cumva poporul să creadă în el.

Domnul nostru Is. Hristos, știa că timpul cât mai avea să stea în lume nu mai eră lung. De aceea s'a hotărât să meargă la Ierusalim, unde avea să fie răstignit. Mai merse el la Ierusalim și în alte rânduri, dar totdeauna mersese pe jos, însoțit de ucenicii săi. Acum se hotărăște să intre în Ierusalim în chip deosebit, știind că poporul avea să-l primească în strigăte de bucurie. Pentru aceasta a trimis pe ucenicii lui și i-au adus un mânz de asină. Ei și-au pus veșmintele lor pe mânz, iar Domnul nostru Is. Hristos încălci-când pe el, a pornit către Ierusalim.

Poporul, care știa de învierea lui Lazăr și de alte minuni ce Mântuitorul făcuse, i-a eșit întru întâmpinare, purtând ramuri verzi în mână, așternând hainele lor pe unde avea să treacă Mântuitorul și strigând: *Osana fiul lui David, bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, regele lui Isral (Ioan XIII. 13).*

Dar tot acest popor a strigat peste câteva zile, că Domnul nostru Is. Hristos să fie răstignit.

Pentru aceasta în vorbirea mea de azi voiu arăta *ce este nestatornicia și cari sunt urmările ei.*

Fraților,

Numim om nestatornic pe acela care-și schimbă gândul în tot momentul. Acum îți spune una și peste câteva clipe îți spune alta; a uitat ce a spus la început sau nu voește să se mai țină de cuvântul spus. Omul nestatornic începe un lucru și-l lasă neterminat, începe altul și face la fel; nici odată el n'ajunge la un sfârșit bun.

Nestatornicia este o boală, ce cuprindc pe aceia cari nici odată n'au fost serioși și cu măsură în viața și apucăturile lor.

Omul nestatornic azi face așa cum îl învață unul, mâine cum îl învață altul, căci el sau nu poate sau nu-și bate capul ca să vadă, dacă aceea ce-l învață cineva este bine sau rău, îi este sau nu de folos.

Pildă de nestatornicie o găsim în purtarea poporului evreiesc, care azi a primit pe Domnul nostru Is. Hristos cu strigăte de bucurie, ca pe un împărat biruitor; iar peste câteva zile numai, tot acelaș popor a strigat să-l răstignească.

Poporul evreiesc eră adunat la Ierusalim, în acea zi din toate părțile țării lor și chiar de departe peste hotarele ei, căci Domnul nostru Is. Hristos a intrat în Ierusalim în strigătele de bucurie ale acelu popor cu șase zile înainte de paștile evreiesc.

Pentru sărbătorile paștilor, evreii veniau la Ierusalim din toate părțile lumei, ca să prăznuească acea sărbătoare, de aceea eră acolo în ăst timp grămădită atâta lume. Ori de unde ar fi venit evreii, ei cunoșteau puterea Domnului nostru Is. Hristos căci văzuseră multe din minunile lui. Cei din Galilea văzuseră sau auziseră că Domnul nostru Is. Hristos prefăcuse apa în vin, săturase cinci mii de oameni cu cinci pâni și doi pești, vindecase pe un slăbănog, care eră purtat pe un pat de patru inși, văzuseră și auziseră și de alte minuni.

Cei din Samaria îl văzuseră: unii vorbind cu o femeie, la un puț, alții îl văzuseră înviind pe fiul unei văduve.

Cei din Ierusalim văzuseră mari și neasemănate minuni, cum a fost vindecarea slăbănogului, care zăcea de 38 de ani, vindecarea orbului din naștere, vindecarea altor doi orbi și în urmă văzuseră și auziseră de învierea lui Lazăr.

Chiar sf. Evanghelie ne spune că la aceste minuni se gândea poporul evreiesc, când a primit pe Mântuitorul în strigăte de bucurie. Acele minuni erau atâtea îndemnuri ca acel popor să păstreze cel mai mare respect către Domnul nostru Is. Hristos, să-i asculte învățăturile, să se închine lui ca unui Dumnezeu, ce eră.

Cu toate acestea acel popor așa de recunoscător azi, pentru faptele minunate făcute de Domnul nostru Is. Hristos, peste câteva zile uită și recunoștință, uită și acele fapte, ascultă de sfaturile cele rele ale fariseilor și cărturarilor și din prieten devine dușman al Domnului nostru Is. Hristos, cerând cu îndârjire ca el să fie răstignit și nu s-a lăsat până ce nu l-a văzut răstignit pe cruce.

Vedeți, fraților, unde a dus nestatornicia poporului evreesc. Din cauza nestatorniciei lor, au rămas afară de biserica noastră creștină, căci au respins învățătura Domnului nostru Is. Hristos, mai mult încă și-au pierdut și țara și azi sunt ghimpe în ochii tuturor neamurilor.

Dacă ne întoarcem la noi și la viața noastră de toate zilele, vom vedea cât de mari rele ne aduce nestatornicia. Ea ne face ca să nu putem sfârși nici un lucru mai de seamă, căci omul nestatornic n'are răbdare să lucreze cu stăruință, când a început ceva.

Ea ne face să pierdem și prietenii, să nemulțumim pe aceia, care ne-au făcut bine, să nu ascultăm pe părinți și pe mai marii noștri și să nu ne putem face datoria către Dumnezeu.

Când ai un prieten și-l socotești că îți este credincios, îi incredințezi lui tot ce ai pe suflet. Așa, este omul, când are un necaz: îl spune unui prieten al lui, ca să-i mai treacă necazul, și la nevoie, să-i dea un sfat. Când are o bucurie tot asemenea o spune prietenului său, căci par'că bucuria se face mai mare și supărarea mai mică, când o spui și altuia.

Dacă prietenul este un om nestatornic spune și altuia și așa fără să voești te trezești în gura lumii. De multe ori necazul ce l-ai spus aceluia pe care îl credeai prieten, este rușinos pentru familia ta sau pentru neamul tău și n'ai voi să-l știe și lumea. De multe ori ești bucuros pentru un lucru pe care ai să-l câștigi și dacă se duce svonul nu-l mai poți câștiga.

Cineva face bine unui om. Are și el trebuință și cere celui pe care l-a ajutat altă dată să-i dea o mână de ajutor. Acela făgăduiește, dar nu se ține de făgăduială, pentru că nu este om statornic. N'a pus în poziție pe acel om să-și piarză interesul numai din cauză că el s'a încrezut într'un om nestatornic? Va mai fi el ajutat la nevoi de acel om sau de alții, cari vor fi auzit de purtarea lui? Desigur că nu; prin purtarea lui s'a făcut nevrednic de a fi ajutat.

Copilul nestatornic nu ascultă nici odată sfatul părinților lui. Când este în fața lor, făgăduiește că le va ascultă sfatul, dar îndată ce a plecat din fața lor uită de promisiunea dată. Un asemenea copil niciodată nu va putea ajunge om cum se cade în viața lui.

Nestatornicul nu ascultă niciodată sfatul mai marilor lui. De este slujbaș, una spune superiorului lui și alta face, până

ce este sau dat afară, sau de multe ori dat pe mâna judecării. De este slugă, își bate joc de averea stăpânului, ori îl vinde făcătorilor de rele, sau este dat afară din serviciu și nu mai este primit de nimeni, căci de omul rău toți se feresc. Nici datoria de creștin nu și-o poate face cel nestatornic. Dacă aude învățătura bisericeii, se hotărăște să o împlinească. Indată însă alte gânduri îi iau înainte și uită hotărârea ce a luat. Dacă a auzit vre-un sfat bun din gura preotului, se gândește că este bine să facă așa, dar nu se îndeamnă să-și îndeplinească gândul. Gândurile trec prin mintea omului nestatornic, după cum călătorii trec pe un pod fără a se opri sau a lăsa vre-un semn pe el.

Fraților,

Din cele ziso se poate vedea cât de vătămătoare este nestatornicia pentru viața noastră și ca oameni și ca creștini.

Poporul evreesc din cauza nestatorniciei, a ajuns să răstignească pe Mântuitorul nostru Is. Hristos, deși cu câteva zile înainte îl primise în Ierusalim cu bucurie, socotindu-l ca pe regele lui.

Să ne ferim de a fi nestatornici; să nu fim ca trestia, care se încovoie la orice suflare de vânt, adică să ne lăsăm a fi purtați de spusele unuia și altuia, căci multe vom avea să suferim în asemenea caz.

Să căutăm a fi statornici în faptele și cuvântările noastre, să fim tari în credința noastră către Dumnezeu. Mai ales acum când numai câteva zile mai avem până la sărbătoarea patimilor Domnului nostru Is. Hristos. Să ne facem cu statornicie datoria noastră de creștini.

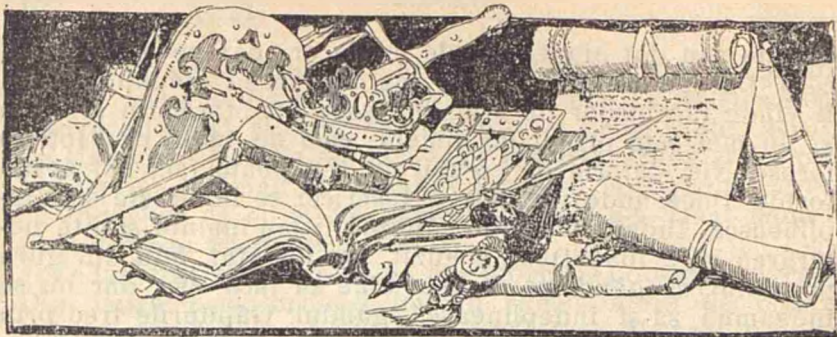
În celalt timp al anului de multe ori ne zicem: mai am vreme să-mi fac datoria către biserică. Deși este un rău aceste zise, căci creștinul trebuie să fie creștin întotdeauna, dar pentru unii s'ar mai trece, în cursul anului, iar acum nu se poate trece ninănuși căci nu putem să ne închipuim, ca cineva să fie creștin și să nu se pregătească a-și face datoria în sărbătorile cele mai mari ale bisericii noastre.

Domnul nostru Is. Hristos atât de statornic a fost în faptele și în învățătura sa, în cât nu s'a dat la o parte de a suferi chiar moartea pe cruce pentru ea.

Să urmărim pilda Domnului nostru Is. Hristos, iar nu pilda poporului evreesc, dacă nu voim să luăm pedeapsa aceluiași popor.

Econ. D. Georgeșcu

LEGILE ȚĂRII. Despre execuția silită.

Dacă m'am împrumutat dela cineva cu o sumă de bani, și m'am îndatorat să i-o plătesc la cutare timp, între mine — care mă numesc *debitor* sau *datornic* —, și între celalt — care se numește *creditor* —, s'a născut o *obligațiune* care ne leagă pe amândoi. Creditorul are dreptul să ceară dela judecată să mă silească să-mi execut obligația, adică să-i plătesc datoria, ceea ce face scoțându-mi în vânzare averea; are de asemenea dreptul să ceară să-i plătesc și *daunele* ce i-aș fi pricinuit, pentru că nu mi-am executat obligația la timp, iar eu, pentru toate acestea, răspund cu toată averea mea mișcătoare și nemișcătoare, cu toată averea care o am astăzi și cu cea care o voi dobândi în viitor.

Execuția silită se poate face după ce creditorul înștiințează pe debitor să-și îndeplinească obligația. Înștiințarea aceasta care se numește *punere în întârziere*, se face printr'o somație, și dacă nici după această somație debitorul nu se execută de bună voie, el va răspunde și de daune.

Mai înainte vreme debitorii primeau și pedepse trupești pentru neîndeplinirea obligațiunilor lor; erau puși la închisoare. Acuma însă se urmăresc numai *bunurile* debitorului, adică averea sa.

În regulă generală, după cum am spus, orice fel de avere a debitorului poate fi urmărită și vândută. Cu toate acestea legea este mai omenească și hotărăște că unele lucruri nu pot fi urmărite și vândute. Aceste lucruri sunt: 1. Lucrurile trebuincioase pentru culcatul datornicului și familiei sale, care trăește cu dânsul în casă; 2. Veșmintele cu care sunt acoperiți sau care le slujesc la trebuința de fiecare zi; 3. Armele, echipamentul și îmbrăcămintea militarilor; 4. Icoanele și portretele de familie. Nu se pot urmări și vinde decât,

numai în lipsă de alte bunuri și numai pentru datorii de alimente, de chirii, arenzi sau alte creanțe privilegiate asupra mobilelor, următoarele obiecte: 1. Instrumentele de arat; 2. Animalele, semințele și îngrășământul menit pentru cultura pământului; 3. Făina, mălaiul și alte mici produse trebuitoare pentru hrana datornicului și a familiei sale în timp de o lună; 4. O vacă sau doi boi, sau cinci capre, sau patru rămători, sau zece oi, după cum va alege datornicul; 5. Tet nutrețul trebuitor în timp de o lună pentru hrana animalelor ce nu s'au urmărit; 6. Uneltele lucrătorilor și meșterilor; 7. Mașinile în lucrare și instrumentele trebuincioase pentru exploatarea unei fabrici sau industrii; 8. Carul sau căruța, sacaua și alte asemenea unelte de muncă; 9. Stupii cu miere, gândacii de mătase, frunzele de duzi (aguzi), pe timpul creșterii lor; 10. Instrumentele sau cârțile trebuincioase pentru știința, arta sau profesia ce practică sau exercitează datornicul; 11. Sumele date sub numele de *pensie alimentară*; 12. Alte sume care se numesc *rente viagere*.

Pensiile celor cari au fost militari sau funcționari de orice fel, pot fi urmărite până la o treime pentru datorii către stat, pentru amenzi și pentru anumite datorii care se numesc creanțe privilegiate; pot fi urmărite până la jumătate pentru plata zestrei soției lăgiuite, precum și pentru *alimentele* date de lege soției și copiilor. De asemenea nu pot fi urmărite și vândute pământurile date sătenilor prin legile de improprietare.

Zicem că averea unui datornic poate fi *urmărită* și *vândută*. Oricine știe ce însemnează a vinde un lucru, dar iată ce însemnează a *urmări* bunurile cuiva. Datoresc lui Ion o sumă de bani și neplătindu-i datoria, mă cheamă în judecată și capătă o hotărîre întărită cu toate formele. Ca să se îndestuleze, creditorul meu ar putea să-mi scoată casa în vânzare; dar, pentrucă ar trebui să treacă mult timp până să-și vadă banii, din pricina formelor, el poate să urmărească venitul casei mele. Și anume: dacă-mi este casa închiriată, creditorul are dreptul ca prin judecătorie să îndatorească pe chiriașul meu ca în loc de a-mi da mie chiria, să o plătească creditorului meu, până ce acesta se va îndestulă cu toți banii și cheltuelile ce-i datoresc; dacă locuiesc eu singur în casă, tot prin judecătorie poate să o închirieze și să primească el chiria, lăsându-mi și mie o odae ori două ca să locuiesc, după cum aș avea trebuință.

Când se îndatorează chiriașul ca să plătească creditorului meu chiria ce mi s'ar cuveni mie, se zice că creditorul meu a *poprit* în mânele datornicului meu sumele ce-mi datoră; când îmi închiriază casa prin judecătorie, se zice că *urmărește veniturile imobilului meu*.

Mai sunt și alte pilde de urmăriri, despre care se vorbește în lămurirea *procedurii civile*.

Unii datornici nu-și plătesc datoriile din pricini trecătoare. Așa, am a plăti astăzi o sumă de bani lui Ion, și nu-i pot plăti pentru că aveam și eu de luat dela Vasile, și el nu mi-a adus datoria; pot să fiu bogat și într'un ceas anumit să n'am bani în pungă. Alți datornici însă nu-și plătesc datoriile pentrucă averea lor, adică bunurile lor mobile și imobile, nu ajung pentru plata tuturor creditorilor. Un asemenea datornic, dacă-i comerciant, se zice că dă *faliment*, iar dacă nu-i comerciant, se zice că se află în *deconfitură*.

Pentru faliți sunt pedepse mari; pot stă la închisoare și rămân nenorociți pe toată viața; cei căzuți în deconfitură nu stau la închisoare, dar nici viață tihnită nu pot să aibă.

Când dai cuiva cu împrumut un ban pe care l-ai câștigat cu muncă cinstită, ai tot dreptul să ceri ca legea să te îngădească în potriiva celor necinștiți; de aceea legea îngădue creditorilor ca atunci când văd că datornicii lor au pornit pe drum greșit, și prin faptele lor își expun averea la ruină le îngădue ca ei, creditorii, să nu stea cu mânele în sân, ci să lucreze pentru a ap ră averea datornicilor lor, ca și cum ar fi averea lor proprie. De pildă: Ion îmi datorește o mie de lei, și nu prea am nădejde să-mi văd banii înapoi, nu pentrucă ar fi om necinstit, ci pentrucă din fire-i cam lăsător; lui Ion i se cuvine o moștenire, și alții ar căuta să-l încurce și să-și peardă partea lui; atunci eu am dreptul să chem în judecată, pe cine ar fi nevoie, în locul datornicului meu, să îndeplinesc toate formele, în sfârșit am dreptul să fac orice ar fi în drept să facă și datornicului meu, dacă ar fi om cuminte și n'ar vrea să-și piardă cecece i se cuvine.

Sunt și datornici de aceia cari, pentru a trage pe sfoară pe creditorii, prin acte viclene își înstrăinează averea. De pildă: Ion, ca să mă lase pe mine păgubaș, își vinde pe preț de nimic tot ce are la casa lui. Dacă eu pot dovedi că Ion a făcut vânzarea asta din viclenie, ca să mă dăuneze pe mine, am dreptul să stric vânzarea, prin judecată, și lucrurile înstrăinate să se întoarcă înapoi la Ion.

După cum vedem, cei ce au făcut legile s'au gândit să pue frâu celor necinștiți, pentrucă dacă n'ar fi cinste în daraverile oamenilor, cu greu s'ar mai ajută unii pe alții și cu greu s'ar mai face negustorii și fel de fel de afaceri.

Artur Gorovei.

— Cine mult iubește somnul, hainele de pe el curg ca aluatul.

lordache Golescu.

Experiențe simple de științe fizice

și

Învățământ agricol.

Corpul didactic primar, întrunit anul acesta în conferințe generale, va discuta între altele și despre experiențele cele mai simple și mai ușor de realizat în școala primară cu privire la materia de învățământ prevăzută în programa de șt. naturale și învățământ agricol.

Revista „Albina” crede că vine în ajutorul corpului didactic publicând modul de executare al experiențelor care se vor discuta anul acesta.

*
*
*

I. Condițiunile necesare creșterii plantelor.

Se desrădăcinează cu grijă un pomișor din pepinieră și se observă cu băgare de seamă rădăcina, tulpina și coroana cu ramurile, frunzele, florile etc.

1). Rădăcina.—Se prezintă școlarii 3, 4 plante : grâu, morcov, un pomișor spre a observa felurile rădăcinii.

Se taie în curmezișul unui dop de plută, două bucăți rotunde. În mijlocul acestora se face un loc cât poate să pătrundă un bob de ovăz sau o sămânță de ridiche. (Fig 1).

Bucățile de dop se lasă astfel să plutească într'un pahar cu apă. Sămânța încolțește și după câteva săptămâni, rădăcina se dezvoltă astfel că se pot vedea perișorii (regiunea piliferă) cari sug hrana, dacă punem în partea opusă locului de unde privim, o hârtie colorată.

Observând câteva zile de-a rândul, se dovedește că perișorii pier în partea de sus și se reînoesc într'una în partea înspre care se lungeste vârful (piloriza) fireior de rădăcină.

Cât timp crește planta, pereții paharului trebuiesc înveliți într'o hârtie închisă.

Funcțiunile rădăcinii.— a). Rădăcina sugere hrană din pământ. Spre a dovedi aceasta se lasă o plantă neudată până ce se ofi-

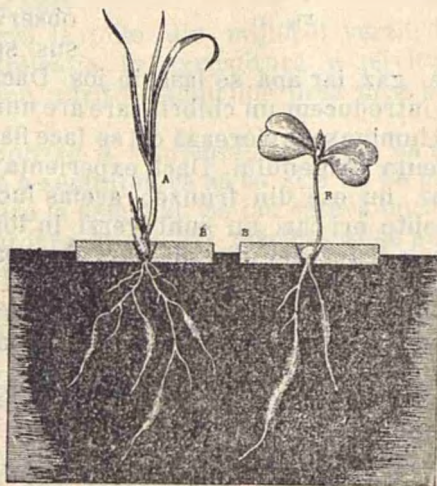

Fig. 1.

lește. Când e aproape să se usuce, se udă și se observă cum reînvie, văzând cu ochii.

b) *Rădăcina respiră.*—Se cultivă o bucată de vreme o plantă într'un vas de metal sau văpsit în ulei și nu va trece mult până ce se va usca, dacă se va acoperi bine vasul pe d'asupra cu un strat de pământ clisos și se va închide orice loc pe unde ar putea pătrunde aerul. Aplicarea la agricultură este rărițatul și săpatul spre a afâna pământul, ca să pătrundă aerul la rădăcina plantelor.

2) *Frunzele.*—Cu ocazia unei plimbări pe câmp, elevii strâng frunze cu margini și forme diferite.

După ce se studiază se pun în ierbar.

Funcțiunile frunzei. a) *La lumină, frunzele verzi sug acid carbonic și dau afară oxigen.* Se ia un vas cilindric de sticlă, cum ar fi un pahar mai înalt. Se pune în el o rămurică cu frunze verzi și se umple apoi cu apă amestecată cu apă gazoasă (sifon). Se astupă vasul cu palma și se întoarce cu gura în jos într'o farfurie cu apă. Apa rămâne în pahar.— Se lasă astfel frunzele să stea la soare. Se observă că de pe ele se ridică în sus spre fundul vasului, bășicuțe

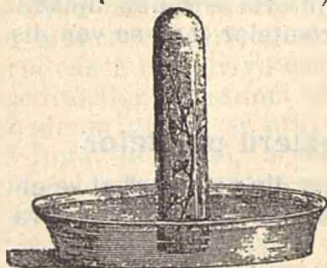

Fig. 2.

de gaz, iar apa se lasă în jos. Dacă ridicăm vasul din farfurie și introducem un chibrit care are numai un punct luminos, se vede că luminase înviorează ori se face flacără, ceace e dovadă de existența oxigenului. Dacă experiența se face la întuneric, nici un gaz nu ese din frunze; acelaș lucru se petrece cu frunzele veștejite ori cari nu sunt verzi. În loc de apă gazoasă putem sufla cu o țeavă aer din plămâni, în apa din vasul cu ramura, mai înainte de a-l fi întors în farfurie. (Fig. 2).

b) *Frunzele în tot timpul cât trăese dau afară acid carbonic.* Pe o măsuță se așează o oală cu flori și lângă aceasta un pahar cu apă de var. Ambele se acoperă cu un clopot de sticlă. Gura lui trebuie să se lipească bine pe măsuță. (Fig. 3).

La începutul experienței, apa de var e limpede. După câțavă vreme, începe să se turbure și să prindă d'asupra o pojghiță de piatră de var, care se îngroașe cu cât experiența durează mai mult. Aceasta se petrece la lumină ca și la întuneric și dovedește că frunzele, de când își iau naștere, până se veștejesc, absorb oxigen și dau afară acid carbonic.

Fig. 3.

c) *Frunzele dau afară vapori de apă.*—Această funcțiune se pune în evidență în două chipuri :

1) Se acoperă o oală cu flori cu un clopot de sticlă și se lasă la soare. Idată se observă că clopotul se aburește și se acoperă cu picături de apă.

2) Se pune pe platanul unei balanțe o oală cu flori, și pe celalt platan o oală de aceeaș mărime plină numai cu pământ. Se toarnă în ambele oale aceeaș cantitate de apă și se stabilește echilibrul. Se observă după puțin timp că balanța se ridică în partea unde e oala cu flori, dovedind că aceasta devine mai ușoară. După câteva ore, diferența de greutate e de mai multe sute de grame, dacă experiența se face la soare. Dacă oala cu flori ar fi acoperită cu un clopot, echilibrul nu s'ar strică. (Fig. 4).

Fig. 4.

Acțiunea luminii asupra frunzelor.—Se cultivă acelaș fel de plantă, una la lumină și alta la întuneric, închisă într'un dulap. Planta lipsită de lumină are frunzele albe

ori îngălbenite, cum se observă la foile din mijlocul verzi, la frunzele crescute în desiş. Aplicația la agricultură e plivitul, semănatul mai rar al plantelor, răritul ramurilor prea dese ale pomilor.

Încercarea puterii de încolțire a semințelor. E bine să se cunoască puterea de încolțire a seminței, ca să se știe să se potrivească cantitatea trebuitoare la semănat. Se iau câteva bucăți de postav sau de hârtie sugătoare de aceeaș mărime, și se pun într'o farfurie. Între ele se seamănă 25, 50 sau 100 de boabe din sămânța pe care o încercăm. Postavul se ține totdeauna umed și într'un loc nu tocmai rece. În fiecare zi se cercetează semințele, se udă dacă trebuie și se iau acelea care încolțesc. La urmă se vede că unele nu mai încolțesc, fiindcă și-au pierdut această putere.

Aplicare la agricultură. Acesta e un mijloc de a încerca sămânța când vom să o cumpărăm, și de a ști cât de des trebuie s'o semănăm.

Influența aerului. Spre a dovedi că o sămânță nu încolțește fără aer, semănăm câteva grăunțe tocmai pe fundul unui vas plin cu nisip, întru câtvă bătătorit și ținut în permanență umed. Sămânța putrezește, fără să încolțească.

Influența adâncimii : Se ia o scândurică, se găurește în lungime din distanță în distanță și în fiecare loc se pune câte un bob de porumb. Scândurica se așează apoi înclinată într'o

cutie, adică cu un capăt mai ridicat decât celălalt și se acopere cu pământ. Boabele semănate la capătul de sus al scândurii se găsesc la $\frac{1}{2}$ cm. în pământ. Semințele se găsesc astfel la adâncimi deosebite. Când

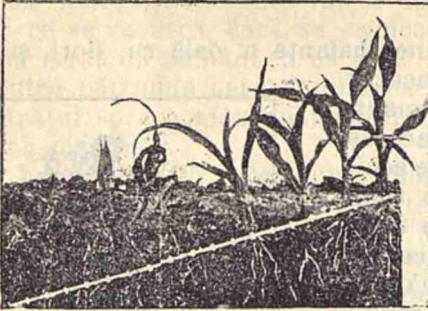

Fig. 5.

răsar, se vede care adâncime e mai favorabilă creșterii vegetalelor. Dacă un părete al cutiei e de sticlă, semănatul se face pe lângă acest perete, dându-ne puțința să observăm dela încolțire, dezvoltarea plantei. (Fig. 5).

Influența mușoroitu-lui. Aceasta se va expe-

rimentă cu câteva cuiburi învecinate de porumb ori de cartofi, din care unele să fie mușoroite și altele nu. (Fig. 6).

Felurile pământului arabil.—Cele patru feluri de pământ

arabil : vegetal, argilos, nisipos și calcaros, se pot despărți astfel : se pune într'o sticlă o parte din pământul ce voim să-l separăm, la cinci părți de apă. Se bate bine sticla și apa se lasă câtăva vreme în liniște. Fiecare fel de pământ se alege și se așează pe fundul sticlei, în straturicaresepotbine distinge. De desupt e petrișul și nisipul; peste el lutul sau argila, apoi varul și d'asupra, pământul negru (vegetal). Cu o fâșie de hârtie, pe care tragem liniiore la distanțe egale, putem compară grosimile stratelor de pământ între ele și dovedi care e soiul de pământ predominant.

Fig. 6.

— Proba din pământul pe care vroim să l separăm se ia astfel: se aleg câteva puncte de unde vroim

să luăm pământ, de obicei la margini și în mijlocul grădinii. Se curăță vegetalele care acoperă pământul; se sapă în fiecare punct ales câte o groapă pătrată cu pereți verticali, în adâncime cât grosimea stratului arabil. Dintr'un pãrete al groapei se ia o bucată de câțiva centimetri de grosime din fața pământului până în fundul groapei. Bucățile de pământ luate astfel din toate gropile se amestecă bine, se curăță de pietre și apoi o parte din el servește la experiențe.

II. Experiențe de st. fizice.

Aerul.

Despre aer se pot face următoarele experiențe:

1. *Existența aerului* se poate dovedi astfel: a) Se ia un pa-

har gol de apă și se cu-fundă cu gura în jos într'un vas cu apă. Cufundându-l până la fund, apa nu intră decât de 2—3 degete în el, fiindcă aerul din năuntru n'o lasă. Dacă lăsăm paharul din mână, în loc să cadă la fund, el e svârlit și întors cu gura în sus. Această experiență dovedește și elasticitatea aerului. Dacă înclinăm numai, paharul la o parte, aerul iese sgomotos în formă de bășici. (Fig. 7).

Fig. 7.

b) În dopul unei sticle vâram două tuburi. Unul, lărgit la capătul de sus ca o pãlnie, ajunge cu capătul de jos până aproape de fundul sticlei. Celălalt tub e vârit cu un capăt numai în dop, iar la celălalt capăt e întors în unghiu drept, și pus în apropierea unei flăcări. Turnăm apă în sticlă pe pãlnie. Aerul, gonit afară prin tubul întors, suflă în lumânare și vedem flacăra mișcându-se. Dacă tubul intră într'o sticlă întoarsă cu gura în jos și plină cu apă, aerul dă apa afară, luându-i locul. (Fig. 8).

c) Cufundăm în apă o pãlnie cu gura în jos, astupându-i cu degetul gâtul. Am mărginit în pãlnie un volum de aer. Luăm apoi degetul de pe gât. Deodată aerul iese ca din foale, iar pãlnia se umple de apă.

Fig. 8.

2. *Elasticitatea aerului.* Iau o sticlă obicinuită (de un litru) în mâna stângă. O astup cu degetul cel gros, lăsând numai un mic loc, unde pun gura și suflu cât pot de tare aer înăuntru. Astup bine gura sticlei cu degetul, având grijă să

nu iasă afară aerul comprimat. Apropii apoi gura sticlei de flacăra unei lumânări și o destup repede. Aerul comprimat pufnește și stinge lumânarea. (Fig. 9).

3. *Apăsarea aerului.* a) Umplu bine un pahar cu apă. Acoper

Fig. 9.

gura lui cu o foaie de hârtie, pe care o apăs ușor, ca să se lipească bine. Intorc repede paharul cu gura în jos și iau mâna de pe hârtie. Hârtia nu se iese de pe gura paharului și apa nu se varsă.

b) O altă experiență imitează emisferele de Magdeburg. Iau două pahare groase, perfect egale la gură. Într'unul din ele, așezat cu gura în sus, arde o lumânărică. Aerul din el se răzește din cauza dilatării. Astup repede gura paharului cu o hârtie groasă și umedă și pun deasupra ei al doilea pahar, potrivindu-l să vină gură în gură cu celălalt. Lumânarea se stinge. Aerul din paharul de jos se răzește, se strânge,

hârtia de obicei se rupe, iar paharele rămân lipite din pricina apăsării aerului atmosferic. (Fig. 10).

E bine ca buza paharelor să fie unșă cu grăsime (seu, untură) ca să nu lase aerul de afară să se strecoare înăuntru.

c) Introduc un tub deschis la ambele capete, într'un vas cu apă. Tubul se umple cu apă până la nivelul apei din vas. Astup capătul de sus cu degetul și scot tubul din apă. Apară mâne în el, fiindcă aerul o apasă de jos în sus și o ține în tub. Iau degetul de pe capătul tubului, apa cade jos.

Fig. 10.

d) Printr'o altă experiență din cele mai hazlii, facem să intre un ou într'o sticlă Fierbem un ou. Il curățăm cu băgare de seamă de coajă, fără să-istricăm albușul. Luăm apoi o sticlă cu gâtul larg. Introducem în ea hârtie aprinsă. După ce a ars hârtia puțin, punem oul pe gura sticlei, ca s'o astupe ermetic. Hârtia se stinge, iar oul începe să se întindă și să intre încet în sticlă. Oul trebuie mutat mai dinainte în apă, ca să alunecă. După ce a intrat tot, se aude deslușit o pocnitură. Faptul acesta se explică așa: Aerul din sticlă se rărise din cauza căldurii și-și mărise volumul. După ră-

cire, el s'a restrâns, micșorându-și puterea elastică. Oul a fost atunci împins de aerul de afară și silit să intre în sticlă. (Fig. 11).

4. *Aerul se dilată la căldură și se strânge la răceală.* Umflu o bășică. O pun la căldură. Se observă că se umflă mai tare, iar dacă a fost la început bine umflată, acum plesnește. Aerul din ea s'a întins și s'a făcut mai rar. Se pune apoi bășica la răcoare. Se observă că se strânge. Aerul din ea se îndeasă. Aerul cald e mai răsfirat, mai rar; aerul rece e mai des. În loc de bășică se poate întrebuiți o pungă de hârtie bine lipită.

5. *Explicarea vânturilor.* Se ține mâna la crăpăturile dela ferestre, ușă, gaura cheii, gura sobei. Se simte vânt. Aerul mai rece, și prin urmare mai des, vine în spre cel cald, care e mai rar.

Experiență. a) Se lasă ușa întredeschisă. Se ține o lumânare în deschizătură, în partea de jos. Flacăra e împinsă înăuntru. Se trece apoi lumânarea în partea de sus. Flacăra e împinsă afară. Aerul rece intră în casă prin partea de jos, fiindcă e mai greu și silește aerul cald să iasă afară prin partea de sus, fiindcă e mai rar și prin urmare mai ușor. (Fig. 12).

b) Se aprinde o lampă. Deasupra ei se pune o morișcă de hârtio (spirală) înșfptă într'un vâr de ac. Morişca se învârtește din pricina curentului de aer care se ridică în sus. Iarna experiența se poate face la sobă, punând morişca pe ea.

6. *Aerul întrefine arderea.* Aprind o lumânărică lipită pe masă. O acoper apoi cu un pahar. După puțin timp, lumânarea se stinge.

7. *Părțile din care se compune aerul.* Pun un dop de plută sau o scândurică să plutească într'un vas cu apă. Pe dop așez puțină vată sau un burete muiat în spirt, ori chiar o lumânărică. Aprind vata și o acoper cu un borcan de sticlă așa ca gura lui să intre în apă. După

ce arde câțva timp, flacăra se stinge, apa năvălește în borcan, se ridică în sus până când umple ceva mai mult ca $\frac{1}{5}$ din încăperea lui. Lumânarea a ars atâta timp cât a avut aer care să

Fig. 11.

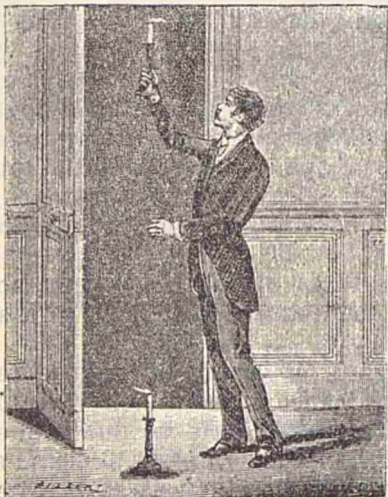

Fig. 12.

întrețină arderea. Apa s'a ridicat în sus în locul aerului consumat. Totuși în pahar a mai rămas o parte din aer, căci dacă

Fig. 13.

s'ar fi consumat tot, borcanul s'ar fi umplut până sus cu apă. Acel fel de aer care a rămas n'a putut întreține arderea. Se poate ridica ușor borcanul și introduce sub el o lumânare aprinsă. Se va dovedi că flacăra se stinge. Aerul e dar format din 2 feluri de gaze: unul care întreține arderea, numit *oxigen*, și un altul care n'o poate întreține, numit *azot*. În clopot trebuie să fi intrat atâta apă, cât a fost și oxigenul care s'a consumat. În aer se află $\frac{1}{5}$ oxigen și aproape $\frac{4}{5}$ azot. (Fig. 13).

Experiențe prin care se dovedește dilatarea corpurilor.

Pentru dovedirea dilatării corpurilor solide, se ia o bucată de lemn, se face în ea o scobitură în formă de potcoavă. Într'un capăt al scobiturii se înfinge un ac, astfel ca urechile să stea pe celălalt capăt al scobiturii. În urechile acului se înfinge un ac în poziție verticală, și alături de el un alt ac (Fig. 14). Se încălzește acul orizontal; dilatându-se împinge acul din urechi, care se înclină, formând cu acul de alături un unghi cu atât mai deschis cu cât încălzirea a fost mai mare.

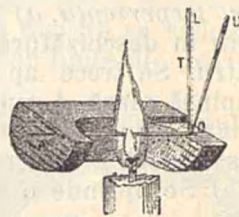

Fig. 14.

2. Pentru a dovedi dilatarea corpurilor lichide se umple o sticlă cu gâtul lung cu apă la temperatura ordinară, până la gât.

Se însemnează înălțimea până la care este apa și după aceasta se încălzește. Se observă că cu cât apa se înfierbântă mai mult cu atât se înalță mai sus în gâtul sticlei. După răcire apa va reveni la loc. Termometrul e un bun mijloc pentru dovedirea dilatării lichidelor.

3. Dilatarea gazelor se dovedește cu ajutorul bășicii, al unei pungi de hârtie, cum s'a arătat la dilatarea aerului, și prin experiența următoare:

Luăm o sticlă obicinuită; în gâtul ei vârim un capăt al unui tub de sticlă mai subțire. Celălalt capăt al tubului îl vârim într'un vas cu apă și apoi încălzim sticla. Aerul se dilată și iese pe la capătul tubului sub formă de bășici. După ce sticla se răcește, aerul din ea se strânge, iar locul celui eșit afară e ocupat de apa din vas.

Corpuri bune și rele conducătoare de căldură.

1. Se iau două bucăți de sârmă, una de fier și alta de aramă, de aceeaș grosime și lungime. Se încălzesc și se vără cu câte un cap într'o lumânare.

Se prinde de ele puțină stearină. Ținem apoi sârmele vertical, lăsându-le să se răcească. Stearina alunecă în jos și acoperă sârmele ca o pojghiță subțire, care se solidifică. După aceasta înfigem orizontal sârmele cu un capăt într'un dop de plută al unei sticle și vărăm celălalt capăt în flacăra unei lumânări. Căldura se întinde încet spre capătul din dop; stearina se topește și formează pe fiecare sârmă o picătură, care se depărtează încet de capătul încălzit, după cum se întinde căldura spre capătul opus. Mersul picăturii arată lămurit propagarea căldurii și gradul deosebit de conductibilitate al fierului și aramei. (Fig. 15)

2. Pe 3—4 sârme de fier, aramă, alamă etc., așezate orizontal putem lipi cu ceară din distanță în distanță bănuți de 5 bani. Incălzindu-le ca mai sus, vom observa că bănuții se desprind pe rând și pe distanțe diferite, începând dela capul încălzit, după felul materiei din care e făcută sârma.

3. Intr'o sticlă cu gâtul larg, plină cu apă, băgăm câteva bucăți de gheață, înfășurată cu sârmă cari să le țină la fund. Incălzim sticla la gât, până când apa începe să fiarbă. Gheața dela fund nu se topește, ceea ce dovedește că apa e rea conducătoare de căldură.

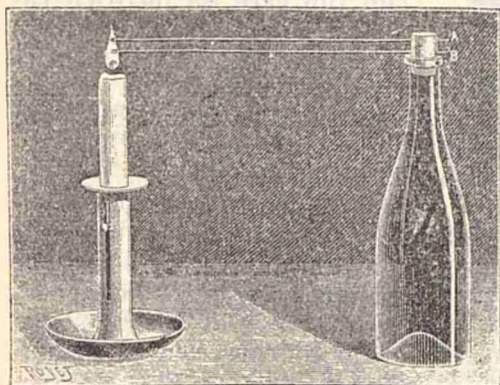

Fig. 15.

Evaporarea, fierberea, forța vaporilor.

Condițiunile care ajută evaporarea se pot descoperi astfel: luăm o sticlă, o farfurie întinsă și un termometru. Înfășurăm umflătura de jos a termometrului cu vată, pe care o legăm ca să nu cadă. Punem aceeaș cantitate de eter în sticlă, în farfurie și în vată.

Mișcăm termometrul încoace și încolo. Observăm că eterul s'a evaporat mai întâiu de pe vată, apoi din farfurie și în urmă de tot din sticlă. Se mai observă că mercurul din termometru s'a coborât, prin urmare evaporarea absoarbe căldura corpurilor din apropiere și le răcește.

Aceste experiențe dovedesc că vântul grăbește evaporarea; că evaporarea se face mai repede pe suprafețele mai întinse.

Pentru a se dovedi forța vaporilor se pot face următoarele experiențe.

a) Punem într'o sticlă apă până la o înălțime de 4—5 cm. Prin dopul sticlei introducem un tub care să intre cu capătul de jos în apă. Incălzim apoi sticla. Vaporii formați,

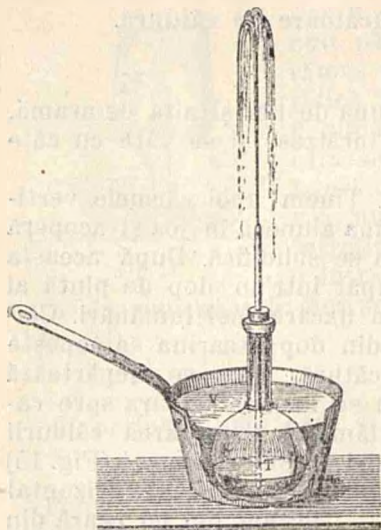

Fig. 16.

neputând eși afară din sticlă, prin puterea lor elastică împing apa în tub și o fac să țâșnească cu atât mai sus, cu cât temperatura vaporilor e mai ridicată. (Fig. 16)

b) Punem puțină apă într'o sticlă astupată cu dop și o încălzim la o lumânare sau mai bine la o lampă cu spirt. Când puterea vaporilor înfrânge rezistența dopului, acesta e svărlit la o depărtare mare, producând o pocnitură destul de puternică. La această experiență să se ia precauțiunea, să nu se întepenească dopul prea tare, fiindcă puterea vaporilor ar sparge sticla. În loc de sticlă se poate întrebuiți o tinichea (bidon) de untdelemn.

Când experiența se face într'un loc mai rece, vaporii eșiți din bidon se condensează și după pocnitură urmează o scurtă ploae.

Electricitatea.

1. E destul să freci o bucată de ceară roșie, de sticlă, de hârtie cu o bucată de postav, pentruca să le faci să atragă bucățele de hârtie foarte ușoară, de mădăvă de soc, de dop de plută. Nu e greu să faci nici o pendulă electrică, cu care să arăți atragerea electrică.

2. O fâșie de hârtie bine uscată e îndoită în două, în lungul său și pusă în vârful unui ac vertical. Capetele hârtiei se pot învârti cu ușurință spre dreapta și spre stânga.

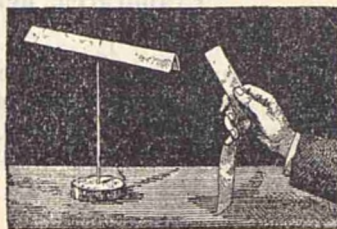

Fig. 17.

Frecăm bine o hârtie groasă încălzită, o bucată de ceară roșie or de sticlă cu o bucată de postav și o apropiem de un cap al hârtiei din vârful acului. Hârtia e atrasă de cea electricizată și se întoarce într'o parte sau într'alta, după cum plimbăm hârtia electricizată. (Fig. 17).

O bucată de ceară roșie electricizată atrage părul din cap și-l ridică în sus.

3. Iei o bucată de geam. Îl sprijinești cu capetele pe 2 cărți așezate pe masă, așa ca să rămână între geam și masă un spațiu de $2\frac{1}{2}$ —3 cm. Tai bucăți de hârtie de 1—2 cm. și le pui sub geam. Freci apoi repede geamul cu o bucată de postav sau de mătase. După puțin timp, bucățelele de hârtie atrase de electricitatea dezvoltată pe geam se ridică în sus, sar până la geam, sunt apoi respinse pe masă, iar se ridică și așa se produce un adevărat joc de hârtiuțe între masă și geam. (Fig. 18).

Experiențele de electricitate reușesc bine numai în cazul când geamul, sticla, etc., înainte de a fi frecate, sunt bine încălzite și când aerul din sala de experiență e cât mai uscat.

Fig. 18.

4. Scânteia electrică se poate căpăta în chipul următor: Iei o foaie de hârtie de desemn destul de mare, o încălzești bine până ce se înfierbintă, o întinzi apoi pe o masă de lemn uscată și o freci tare cu o bucată de postav. Când crezi că s'a electricizat destul, arunci o legătură de chei pe ea și o ridici în sus de 2 colțuri opuse. Dacă cineva apropie atunci degetul de chei, capătă o scânteie electrică, care e cu atât mai mare cu cât hârtia a fost mai bine încălzită și mai multă vreme frecată, și cu cât aerul e mai uscat.

Înștiințare.

Din pricina sfintelor sărbători ale Paștelor, vom fi siliți, și în anul acesta, să scoatem împreună două numere.

De aceea numerele 29 (18 Aprilie) și 30 (25 Aprilie), vor eși împreună Duminica viitoare 18 Aprilie.

Răspuns la cele ce vorbește de noi un ziar rusesc.

i s'a întâmplat să fiu întrebât pe la 1894, în Paris și la Bruxela, dacă România se află în Asia Turcească și dacă românii sunt greci.

Cred că de atunci atât Francezii cât și Belgienii vor fi învățat ceva mai multă geografie și istorie.

Dar ca niște vecini cu cari ne atingem în hotare, cu cari am avut în clin și în mână nu numai odată, să nu ne cunoască, e greu să se poată închipui.

O poveste a vorbei spune că mai degrabă unii văd ce este în grădina vecinului decât în grădina lor.

Gluma pornește și ea din spirit de observațiune. Poporul românesc e glumeț de fire: el prinde repede cusururile și le râde în proverbele și în glumele lui cari cuprind o întreagă filozofie, așa că acestea ajung a fi pilde, a fi adevăruri.

Cei din Rusia, vor fi știind bine sau nu ce este în grădina lor, dar în grădina românească știu de multă vreme ce este.

Când prin publicațiunile lor voiesc dară să se ocupe de noi, ori ne cunosc cel puțin dela 1877 încoace și în cazul acesta ar trebui să fie dreپți în arătările lor; ori nu ne cunosc, ceace nu poate fi dovedit, și în cazul acesta ar trebui să cercetze cu temei mai nainte de-ași luă rolul de zugravi ai țării noastre.

Dacă ne cunosc și ne încondeiază cu negru, e semn de răutate căci o fac cu buna lor știire; dacă nu ne cunosc și iau din auzite, dela ori-cine, e semn de ușurință ce nu li se poate îngădui.

Intr'un ziar rusesc oarecare, un mânăitor de condeiu a binevoit să închipuiască o năclăire sociologică privitoare la poporul românesc și cu deosebire la preoțimea românească în legătură cu poporul.

Cine știe dela ce cozi de topor de pe la noi își va fi cules însemnările! Ar fi prea lung și ne-ar răvăși prea mult ca să-l urmărim în toată ticluirea lui.

El zice că, în România, popor și preoțime *mor de foame*; că în starea socială nu are nici el nici ea vre-o luare aminte, vre'un drept, iar preoțimea în deosebi, nici o înrăurire asupra poporului, fiindcă e fără moralitate, lipsindu-i idealul misiunii.

Toate datele pe care se sprijinește mânăitorul de condeiu sunt false și nu ne putem în de ajuns miră din ce fântână plină de nămol și nesleită le-a putut adună, de n'a găsit nici o undă limpede care să-i mai spele condeiful și să-i mai curățe judecata.

Ne permitem noi să-i punem în cale fântâna cu apă bună și curată.

Românul, în mila și în dărnicia lui, face fântâni la răspântii, fiindcă apa o socotește dar neprețuit pentru călători, fiindcă zice: «de foame poate omul răbdă, de sete, bă».

Adevărul este ca apa bună, înviorătoare a puterilor.

Pentru călătorul în jurul biuroului de redacțiune a ziarului rusesc, punem și noi înainte i o fântână și-i dorim poftă bună, ca să beă... cu sete :

Incepem cu preoțimea, ca una ce este cârmuitoarea sufletească.

Până la 1893 trăia în mijlocul poporului numai din mijloacele ce i le dă el și din cultivarea pământurilor. Aceste pământuri fuseseră date prin legea de împroprietărire dela 1864 pentru fiecare preot pe atunci în viață, la bisericile în ființă.

Sătenii, ei înșiși împroprietăriți atunci și mai apoi prin alte legi, de împroprietărire a însurățeilor, nu au fost niciodată în halul de foamete în care ziaristul rus îi caută cu lumânare ziua ameaza mare. Că au fost ani de lipsă, ea a fost parțială pe unde seceta s'a simțit mai mult; dar asemenea rău nu s'a întâmplat numai la noi și nu poate caracteriza viața materială a întregului popor.

Nici preoțimea prin urmare nu putea suferi de pe urma unei stări care, dimpotrivă, începea să meargă spre îmbunătățire socială.

Caracteristica săteanului e simțimântul religios, dovadă că-și dă bucuros obolul spre a ridică Domnului lăcașuri destul de costisitoare, destul de bine înzestrate cu toate ale cultului.

Chiar dacă ar fi la el simțimânt innăscut, respect al tradițiilor, educarea acestora și-o datorește preoțimei: deci, legătură sufletească dintre el și preoțime nu poate fi tăgăduită; deci, înrâurirea preoțimei este fapt real, pornită din convingerea preoțimei de misiunea ei.

Cu mijloacele ce-i erau săteanului la îndemână, cu pământul ce-i eră preoțimei de a dreptul la îndemână, dacă nu eră nici la el nici la ea bogăția, huzurul, eră însă o stare de mijloc care ajungea împlinirii nevoilor.

De unde dar foamete!

Drepturile înscrise în Constituțiunea Țării pentru toți cetățenii români, nu le-au fost precupețite sătenilor și preoțimei: din ce în ce li s'a deschis calea, potrivit mijloacelor Statului, spre a se instrui, spre a-și cunoaște mai bine trebuințele și valoarea muncii.

De unde dar arătarea că, în starea socială, nu au nici un drept?

Dacă apăsări, neînțelegeri și plângeri, au fost, ele se datoresc luptei dintre clase care a existat și există pretutindena în al-

cătuirea socială universală a timpului, pe care progresul tinde s'o îndulcească și s'o ducă la o dreaptă înțelegere între capital și muncă.

De unde dau povestea că nu ia nimeni în seamă pe sătean și pe preoțime!

Spre a se da săteanului un povățuitor sufletesc și mai luminat, Statul a făcut seminarii, facultate de Teologie. Ca acest povățuitor sufletesc să se bucure și de-o stare materială mai sigură și mai bună, a făcut în 1893 *legea Clerului*, îmbunătățită treptat după ani de experiență. A creat astfel *parohiile*, a regulamentat folosința pământurilor bisericești, a dat salarii potrivit titlurilor de studiu. În toată țara avem 3.405 parohii rurale cu 2.531 preoți parohi de gradul I (cu 4 clase seminariale), 659 parohi de gradul II (cu seminariul complet) și 57 parohi licențiați în teologie; deci 3.247 parohi.

Restui până la 3.405 sunt parohiile vacante, adică 158.

Preoții cari la aplicarea în 1893 a legii Clerului au trecut peste numărul preoților ce aveau să ocupe parohiile cu titlul de parohi, s'au numit supranumerari. Ei sunt 702 și servesc la bisericile filiale din cuprinsul parohiilor.

Deci, numărul total al preoților rurali, azi în ființă, este 3.949.

Parohii urbane, adică în orașe, avem 366 cu 181 parohi de gr. I, 29 parohi de gr. II și 89 parohi licențiați.

Preoți supranumerari și, după legea dela 1906: preoți ajutători, sunt în parohiile urbane: 187 de gr. I, 18 de gr. II și 40 licențiați.

Diaconi urbani sunt: 19 de gr. I, 1 de gr. II și 9 licențiați.

Pe acești preoți și diaconi urbani îi plătesc comunele urbane.

Preoți la bisericile cu venit propriu sunt: 41 de gr. I, 5 de gr. II și 21 licențiați; iar supranumerari și ajutători: 35 de gr. I, 5 de gr. II și 14 licențiați. Diaconii sunt: 7 de gr. I, 2 de gr. II și 12 licențiați.

În total avem două: 366 parohi urbani și 299 supranumerari sau total general: 665 preoți și 50 diaconi.

Un preot paroh rural de gradul I e plătit cu 50 lei lunar; de gradul II cu 80 lei; licențiat, cu 150 lei.

Supranumerarul rural este plătit cu 35 lei lunar.

Legea dela 1909 a creat preoți ajutători și la sate pe cari îi plătește comuna rurală din fondurile sale pentru satul sau cătunul ce are biserică și nevoie de preot, aceasta, tot în scopul de a se da sătenilor cât mai mulți povățuitori sufletesți.

Salariul ce li se dă acestor preoți e de 50 lei lunar.

Preotul ajutător rural poate înainta paroh când se face o vacanță.

Un preot paroh urban de gradul I e plătit cu 60 lei lunar; de gradul II cu 100 lei; licențiat, cu 200 lei. Supranumerarul de gr. I, cu 60 lei; de gr. II, cu 80 lei; licențiat, cu 150 lei; ajutător, tot cu 150 lei.

Cântăreții rurali sunt plătiți cu 11 lei lunar; ei se folosesc însă și de-oparte din pământul parohial.

Cântăreții urbani sunt plătiți: cu 60 lei cântărețul I, cu 50 lei lunar cântărețul II.

Cântăreții sunt scutiți apoi de strajă și de zile de prestații.

Protoiereii (protopopii) sunt plătiți cu 200 lei lunar.

Revizorii eclesiastici de pe lângă eparhii, cu 150 lei lunar.

Și unora și altora li se dă drumul gratuit pe liniile ferate din cuprinsul eparhiei în care funcționează, în legătură cu Capitala.

Apoi, în vederea unei bune administrări materiale a parohiilor, cum și pentru o mai folositoare întărire a legăturilor dintre Biserică și Stat, s'a creat în 1902 *Administrația Casei Bisericii*.

Această instituțiune, împreună cu Chiriarii eparhiilor Țării, se străduiește în a studia nevoile Bisericii Autocefale Române, și în a găsi mijloacele de treptată îmbunătățire, așa ca starea Clerului să răspundă din ce în ce mai mult marelui sale meniri...

Și scopul?

Nu e oare tot pentru interesul poporului, a căruia grijă o poartă cărmuitorii politici și cărmuitorii preoțimei?

Revenind la starea materială, un preot de sat, cu salariul dela Stat, cu pământul bisericii, cu venitul epitrahilului, poate trăi și chiar să agonisească.

Pământul unei biserici este de 17 pogoane (8½ hectare). El se împarte între câți preoți sunt în parohie și cântăreți, adică: preoți ¼ și ¼ cântăreți. Unde parohia nu are pământ, personalul primește un spor de 25% asupra salariilor.

Pentru serviciile ce fac preoții în enorie s'a stabilit de Minister, în înțelegere cu sfântul Sinod, aceste prețuri, *in comunele rurale*:

Pentru botez 2 lei.

Pentru cununie 3 lei.

Pentru parastas cu slujbă, 3 lei; fără slujbă, 50 bani;

Pentru înmormântare 3 lei;

Pentru înmormântarea unui prunc 1 leu 50 bani;

Slujba sf. maslu: 1 leu de preot și 1 leu pentru cântăreți;

Un sărindar, 5 lei;

O aghiazmă mare, 2 lei.

O aghiazmă mică 1 leu.

Toate celelalte rugăciuni, la diferite trebuinți, 25 bani.

Mărturisirea și împărțirea, fără nici o plată.

În comunele urbane aceste venituri sunt cu 50% mai mari.

Atât în comunele rurale cât și în cele urbane, veniturile acestea se împărțesc $\frac{3}{4}$ preoților și diaconilor și $\frac{1}{4}$ cântăreților, întocmai ca și pământul, în cele rurale. S'a mers mai departe apoi și s'a statornicit 2 gradații, una după zece ani împliniți dela aplicarea legii clerului din 1894 și a doua, după 20 ani, astfel că în timp de 20 ani preoții și diaconii se pot bucura de o sporire cu 40% a salariilor lor. De prima gradație deja se bucură mulți preoți.

Pentru parohii rurale s'a mai prevăzut în deosebi și înaintarea pe loc, după 15 ani de serviciu dela aplicarea legii Clerului, dispozițiune pusă în lege la modificarea din 1909, așa că anul acesta vom avea întâiele înaintări pe loc, pentru preoții ce vor împlini condițiunile puse de lege.

Ce dovedesc aceste îmbunătățiri, dacă nu o grijă continuă a cărmuitorilor, pentru preoțimea de al căreia rol sunt convingși și pe care o vor din ce în ce mai cultă și mai în largul ei ca stare materială?

Acest lucru să fi însemnând, după scriitorul rusesc, că popor și preoțime nu sunt nici de cum luați aminte?

Și am putea acum să dăm cifrele generale ale întreținerii cultului, ca, fiind la un loc, să grăiască mai cu putere de adevăr:

Pentru preoții rurali și pentru bisericile rurale se dă: 3.838.982 lei	
Pentru cei urbani	1.423.609 »
Pentru Chinovi și M-ri	1.267.151 «

Ceeace face: 6.529.742 »

Dacă la suma aceasta se adaugă ceeace mai cheltuește Statul cu Mitropoliile și Episcopiile, cu Sinodul, cu personalul administrativ central (C. Bisericii) și al seminariilor, cu materialul acestora, cu internatul Teologic, cu diferite subvențiuni, pensiuni ajutoare pentru clădiri și reparațiuni de biserici rurale, ajutoare preoților invalizi, lemne și sare pe la mănăstiri și în fine cu moscheele din Dobrogea, suma totală a bugetului cultului se ridică la 9.398.556 lei, în afară de plata profesorilor facultății de Teologie și ai seminariilor, care intră în bugetul pentru școale al ministerului instrucțiunii.

Tragem nădejde că nevinovatul scriitor rus se va convinge că în asemenea condițiuni de îngrijire din partea Statului și a comunelor, (înainte plăteau ele; vor vărsa la Stat pentru cult partea lor de contribuție, dela 1 Aprilie 1910), nu poate fi vorba de o preoțime care moare de foame și e disprețuită!

Ce va mai zice apoi bietul scriitor amăgit, când îl vom trimite să citească «*anuarul băncilor populare și coperativelor sătești, din România, pe anul 1908*»?

Poate că ar sări puțin în sus când ar vedea că la 1902 băncile populare erau abea 700 cu 59.845 membri și cu 4.250.600 lei depuși, iar la 31 Decembrie 1908, numărul băncilor a ajuns la 2.410 cu 346.707 membri, 37.851.898 lei capital vărsat și cu 6.158.745 lei depuneri spre fructificare!

Apoi cooperativele de consum în număr de 150 cu 5.904 membri cu 733.568 capital și cu un fond de rezervă de 40.000 lei, au ajuns să desfacă mărfuri în valoare de 3.000.000 lei, în și mai scurt timp! Apoi obștiile sătești pentru arendări, 176 la număr în anul 1908, cu 14.000 membri, au ajuns să ia 133.188 hectare pentru care plătesc 3.755.151 lei a arendă, iar la 30 Iunie 1909, numărul obștilor a crescut la 229 cu 25.000 membri, cu 164.377 hectare luate cu arendă, cu 4.623.059 lei arendă anuală.

Pe lângă acestea s'au pornit societăți sătenești pentru exploatarea de păduri, grădinării coperative, lăptării cooperative brutării (pitării) cooperative, syndicate de vânzare în comun...

Fost-au el popor muritor de foame ca să ajungă în foarte scurt timp la asemenea dezvoltare economică?

Sărac a putut fi și este încă, iar cauzele sunt aceleași ca și în alte țări, dar la cel d'ntăiu semn, dar la cea dintâi chemare, a știut să răspundă, să priceapă, și să se pue pe muncă cu energie: și cine l'a chemat la deșteptare, dacă nu preoțimea și învățătorii, alt factor însemnat ca misiune și ca hărnicie?

Tot așa, acum 33 de ani, la cea dintâi chemare a răspuns spre a pregăti neatârarea Patriei...

Dacă ziaristul rus ar fi căutat să ia lămuriri, în privința aceasta măcar, le-ar fi găsit în țara lui chiar, căci nu credem să se fi uitat cum pe câmpiile Bulgariei poporul românesc prin viteaza-i oaste a scăpat cinstea oastei rusești, gata-gata să dea de rușine.

Fapta aceasta a rămas în domeniul Istoriei și nimeni nu o poate tăgădui, fără a nu fi învinovățit de ignoranță ori de rea credință.

Nu-i facem asemenea necinste ziaristului rus și mai degrabă socotim că a fost indus în eroare.

Ori cum, rămâne o umbră în juru-i: ca om deștept, când i s'a spus asemenea lucruri grele de pus în sarcina unui popor, putea să bănuiască cursă, putea să se îndoiască și să caute să verifice, mai ales că nu ne aflam peste mări și peste țări.

Tragem nădejde că datele ce i-am dat aci îl vor încredința că realitatea este altfel și se va grăbi să îndrepte cele scrise ori cel puțin sieși să-și zică: «am greșit».

Popoarele vecine trebuie să se cunoască și să-și prețuească bine însușirile din potrivirea cărora poate să iasă legături de prietenie folositoare și unora și altora.

N. Rădulescu-Niger.

Despre Romani, strămoșii noștri.

Sfârșit (1).

Chemarea aceasta Romanii știură a o îndeplini mai totdeauna fără greș. Pentru popoarele răsvrătitoare n'aveu nici o milă și nu se puteau liniști, până nu le stingeau de pe fața pământului, iar popoarele ascultătoare, puteau găsi liniște și siguranță, la adăpostul cărmuirii romane care se îngrijă ea însăși de bună starea și înaintarea lor, făcând ca multe din ele să primească limba, obiceiurile și așezămintele romane și dându-le în chipul acesta puțința de a se împărtăși de toate darurile binefăcătoare ale luminii, ale culturii.

Iată ce frumoase cuvinte de laudă rostește către Roma un poet al Galilor (neam supus de Romani) *Rutilius Numatianus*: «Ascultă-mă, oh Roma, stăpâna lumii și mama oamenilor și a atâtor Dumnezei; prin bisericile tale am ajuns mai aproape de cer. Binefacerile tale străbat ca razele soarelui, peste lumea întreagă împrăștiind binecuvântare. Tu ai făcut o singură patrie pe seama multor neamuri deosebite; acum binecuvântă jugul stăpânirii tale și aceia cari la început s'au luptat împotriva ta.... oh Zeiță, și cele mai depărtate colțuri ale lumii romane, întonează cântări de laudă întru prea mărirea ta. *Suntem liberi sub jugul tău cel pașnic.*»

Așa au fost Romanii în meșteșugul lor de cărmuitori ai lumii. Ei au dat naștere puterii, precum cei mai vestiți între popoarele vechimii, Grecii dăduse naștere înțelepciunii și frumuseții. Grecii cei vechi au știut iscodi o mulțime de mijloace spre a înfrumuseța viața și a-i adânci rosturile ei; iar Romanii au știut netezi cu fel de fel de legi și întocmiri calea spre traiul chibzuit și sigur spre o viață orânduită înțelepțește.

Ca oameni, acasă la ei Romanii duceau la început un trai cumpătat și simplu; nu erau doritori să cunoască, ce este desfrâul și îmbuibarea.

Iși vedeau cu sânguință de trebile lor la lucrul câmpului,

(1) Vezi No. 27.

și mâna lor luneca de pe coarnele plugului, numai când erau chemați să încingă spada ca să-și apere moșia și să lupte împotriva vrăjmașului. Cât de mult iubiau ei traiul cel simplu și frumos al plugarilor, și cât de mare eră disprețul ce îl aveau la început pentru traiul îmbelșugat în strălucire și desfătare, ne poate arăta și numai următoarea întâmplare. O dată năvălind dușmanul asupra Romei, încrederea poporului a pus pe Lucius Cincinatus (cel cu părul creț) căpetenie peste oștiri și stăpân cu putere neșarmurită peste Roma întreagă. Cei trimiși ca să-i ducă știrea acestei încredințări, l-au găsit la plug. Desprinsese tocmai boii și umblă să-și vadă de rândul prânzului, care nu stă din alte marafeturi, ci numai din ridiche friptă. El a primit încrederea poporului, în timp de 17 zile, a mântuit Roma de primejdie și s'a grăbit apoi să se întoarcă iar la coarnele plugului. Iată un lucru aproape de necrezut, cu totul în potriwa firii omenști, care fiind cuprinsă de trufie și lăcomie prostească, din mare tot la mai mare râvnește și mai nici odată nu se simte îndestulată.

Dar moravurile acestea simple n'au dăinuit până la una! De la o vreme, după ce prinseră a se îmbogăți din prada atâtor răsboaie biruite și din dajdia atâtor neamuri suse, nu-și mai lucrau ei moșia ci puneau pe sclavi să le-o lucreze, nici la oaste nu mai alergau bucuroși ca la început, ci plăteau iarăși pe alții, ca să se lupte în locul lor.

Bogătanii se dădeau, din ce în ce mai mult plăcerilor și desfrâului, chiar și poporul de rând se stricase. Văzând cum curg bogățiile, de-agata în Roma, s'au desvâțat de lucru, au început a duce o viață trândavă așteptând numai cu sfatul obștesc să le îmbie pe cheltueala statului prânzuri îmbelșugate și petreceri fără sfârșit; iar dacă acestea nu sosiau într'una, ca să le îndestulească pofta, strigau cu toții, către mai marii lor, cât îi luă gura: *Dați-ne pâne și jocuri!*

În familia nu mai domniă acea cinste și curățenie a vieții casnice, care îndemnase odinioară pe Lucreția să-și înlige mai bine pumnalul în inimă decât să trăească în necinste.

Matroanele romane se aruncau și ele cu poftă sălbatică în vârtejurile plăcerilor destrăbălate și le cuprinsese pe toate ca un fior năpraznic, pornirea spre desfrâu, spre risipă și spre luxul nimicitor. În urma acestor porniri, *virtutea romană* începuse a scădea, chiar de vremea când Isus Hristos veni în lume, ca să propovăduască credința într'un singur D-zeu, în D-zeul cel adevărat, al tuturor neamurilor de pe pământ.

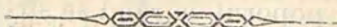
Romanii au fost mai înainte păgâni, închinători la mai mulți D-zei, dar după nașterea lui Hristos s'au aflat destui cari primind învățătura creștinească au îndurat chiar moarte pentru ea. Și Roma după ce încetase de a mai cârmui popoarele lumii cu arma, s'a înălțat din nou prin legea lui

Hristos și a ocârmuit popoarele Europei cu făclia credinței încă o mie și mai bine de ani, după ce întemeetorii ei, vechii Romani s'au fost stins, supt loviturile ce cădeau asupra lor tot mai dese din partea popoarelor barbare, cari năvăliau din toate părțile spre Roma cea plină de farmec. Dar poporul roman chiar și după apunerea lui, n'a dispărut cu totul, ci a lăsat după sine urmași, cari i-au moștenit limba și obiceiurile, precum: Italienii, Francezii, Spaniolii, Portughezii, și Români. Așa dară noi Români, după obârșia noastră, ne înrudim cu cele mai luminate neamuri ale pământului, fiindcă suntem cu toții coborâtori din aceeași falnică trupină, din *poporul împărat*, căci așa i-se zicea popoului roman.

Cu această înrudire însă numai atunci ne vom putea mândri dacă ne vom sili să fim și noi asemenea lor purcezând cât mai în grabă pe cărările înaintării în cultură, cari singure pot să deschidă unui popor calea spre cinste, fericire și bună stare.

Dar la zămislirea poporului românesc n'au avut parte numai Romanii, ci și *Dacii*, un popor foarte vestit pentru războinicia sa și pe care l-au răpus Dacii. Dela Daci am moștenit noi Români trănicia, tăria și curajul de a înfruntă cu bărbăție toate primejdiile vieții, iar delo Romani ne-a rămas, drept moștenire, agerimea minții și pornirea spre cultură.

Dr. I. Lupaș.

Al doilea premiu pentru cititori.

Anunțăm cititorilor noștri că odată cu No. 29 de Paști vom distribui al doilea premiu, adică al doilea tablou în culori din acest an. El reprezintă «Punerea în mormânt» și este o copie după tabloul lui Tiziano-Vecelli.

Tabloul va fi intercalat între foile numărului. Rugăm dar pe abonații noștri, când li se va distribui de factori acest număr, să refuze primirea, dacă nu vor găsi tabloul înăuntru, făcându-ne și nouă cunoseut chiar atunci. De reclamațiile ce ne-ar veni mai târziu nu vom mai ține socoteală.

Stinge focul, când mocnește sub cenușă (1).

(Povește populară de Leo Tolstol).

Mi se părû numai, se gândiã el, dar tot e mai bine dacã ocolesc totul. Se furișează dealungul hambarului; așã de ușor cãlcã în opincile sale de teiu încãt el însuș nu-și auziã pașii. Când ajunsese la colț, se ivește ceva lângã plug și apoi dispare tot așã de repede. I se strãnge inima și el rămãne pe loc ca împietrit. În acelaș loc se ridicã o luminã și Ivan vede bine în lumina vie, cu spatele cãtre el un om cu cãciula în cap, pitit pe pãmãnt, care aprindeã un mãnuchiș de paie ce-l aveã în mãnã. Coprins de spaimã, Ivan se uitã fix la acel loc, apoi își recapãtã puterile și merge deadreptul spre om: «N'o sã-mi scape, o sã-l prind.»

Nu ajunsese încã, când și din altã parte se înalță flacãra....paiele din șopron se aprind și amenință sã coprinzã acoperișul—și aci e Gavril. Ivan îl vede bine.

Cum se aruncã uliul pe prada sa, așã se aruncã Ivan asupra lui Gavril Schiopul. Sã-l leg, nu poate sã-mi scape! Dar se vede cã Gavril auzise pașii; se uitã înapoi și ca un iepure sãri schiopãtãnd cãtre hambar. «Nu-mi scapi tu din mãnini» strigã Ivan și alergã spre el. Erã sã-l apuce, când Gavril apãrãndu-se fuge, iar Ivan se agãtase cu haina și cãzuse jos; el se ridicã, strigã în ajutor și alergã înainte.

În acest timp Gavril ajunsese în ograda lui; Ivan dupã el, și tocmai erã sã punã mãnã pe el, când ceva ca o

(1) Sfârșit —Vezi No. 27.

piatră îl lovește în cap și el cade amețit pe pământ. Gavril ridicase o grindă de ștejar și lovise pe Ivan în cap.

Când Ivan își veni în fire, Gavril nu mai era aci. Era lumină ca ziua și din partea ogrăzii sale se auzia pâraiala. Hambarul din dos era în flăcări și hambarul dealături era coprins; foc și fum, scântei dela paiele aprinse amestecate cu fum năvăliau spre casă.

«Ce este asta, fraților? strigă Ivan. El ridică mâinile și își bătiă pieptul. N'aveam decât să-l scot din șopron și să-l calc cu picioarele!»

El voiă să strige, dar îi lipsea răsuflarea, glasul nu-l ajută; voiă să fugă, dar picioarele se înțepeniseră....el făcea un pas, doi, cătă să răsuflă, și iar mai mergea. Când ajunsese în curtea lui, ardea deja și hambarul d'alături și poarta; din casă ieșiau flăcări, așa că ieșirea era oprită. Oameni mulți se adunaseră, dar n'avea ce face. Vecinii scoteau lucrurile din curțile lor și porniau vitele din staule.

Din curtea lui Ivan flăcările trecură în curtea lui Gavril și trecură și peste stradă, că vântul suflă mai tare; acum focul măturase aproape satul jumătate.

Au scos pe bătrânul din casa lui Ivan, dar toate sculele au ars; oamenii au scăpat numai cu viața. Afară de caii dela pășunea de noaptea, toate vitele au ars, și găinile; au ars plugurile, grapa, teleaga, lăzile femeilor, grâul din magazii, totul a ars. La Gavril au scăpat vitele și câteva lucruri.

A ars toată noaptea. Ivan ședeă lângă curtea sa, se uită la flăcări și repetă mereu: «Ce e, fraților! N'aveam decât să-l scot din șopron și să-l calc și sting cu picioarele!»

Când căzu acoperișul casei el intră în casă, apucă o grindă aprinsă și o târi din foc. Muierile căutară să-l oprească, dar el iar se întoarse în casă. Coprins de amețeală se legănă și căzu; fiul său cel mai mare se luă după el și-l târi afară. Barba, părul din cap și hainele îi erau pârlite și o mână arsă; el nu simția rana. Și-a pierdut mințile de necaz, ziceau oamenii. Din ce în ce se stingeă focul. Ivan tot sta pe locul unde arsese și zicea: «Ce e fraților! N'avem decât să-l trag afară!»

De dimineață veni fiul starostelui.

«Nene, Ivane, tatăl tău trage să moară; te chiamă să-și ia rămas bun dela tine. Ivan uitase și pe tatăl său și nu înțelegea ce i se spuneă. «Care tată, întrebă el; cine mă cheamă?»

«Ca să te vază te chiamă, el trage să moară în casa noastră, vino, nene Ivane!»

Abia pricepù Ivan și plecă cu fiul starostelui.

Pe când scoteau pe bătrânul din casă, fusese și el rău atins de paie aprinse. L-au dus la staroste într'un alt sat.

Când Ivan ajunse la tatăl său, se aflau în odaie numai femeea și copiii starostelui; ceilalți plecaseră toți la locul focului. Bătrânul stă culcat pe pat, cu lumânarea în mână și priviă spre ușă. Când zări pe fiul său, se mișcă puțin; Ivan se duse lângă el.

«Bine, Vaniadca, nu ți-am spus! Cine a pus focul?»

El, taică, el. L-au surprins la fapt. În fața mea a pus foc sub acoperiși. Trebuia numai să scot mănuchiul de paie aprins și să-l sting cu picioarele și nu s'ar fi întâmplat nimic!»

«Mi-a sosit ceasul morții, Ivane, și tu vei muri; spune, cine e de vină?»

Ivan se uită țintă la tatăl său și nu putea să scoată nici un cuvânt.

«Zi, înaintea Domnului, al cui e păcatul? Ce ți-am spus eu?» Ivan își veni în fire, el pricepù totul. Căzù în genunchi» plângea și zicea: «Taică, iartă-mă, pentru Dumnezeu; sunt vinovat față de tine și față de Dumnezeu.»

Bătrânul trecù lumânarea în mâna stângă, voiă să facă crucea cu dreapta, dar nu mai ajungea până la frunte și se oprì.

«Slavă ție Doamne! Slavă ție, murmură el și privea pe fiul său:

«Vanica, ah Vanica!»

«Ce, taică?»

«Ce e de făcut acum?»

Ivan tot plângea.

Bătrânul închise ochii, mișcă buzele, par'ca voiă să adune ultima sa putere, deschise ochii iar și zise:

«O să vă ridicați iar; dacă trăiți în frica Domnului, vă veți ridica iar!» El tăcù, zâmbi și zise: Să nu spui ni-

mănuî cine ți-a pus focul; ascunde păcatul strein și Dumnezeu îți va iertă indoit.»

Și bătrânul apucă lumânarea cu amândouă mâinile, suspină, se întinase și se isprăvi.

* * *

Ivan nu denunță pe Gavril și așa nimeni nu află cum s'a iscat focul. Mânia sa în contra vecinului trecuse.

Gavril se mira că Ivan tăcea; la început îi eră frică, mai târziu se deprinse. Când dușmănia dintre bărbați încetase, se înțelegeau bine între ei și ceilalți membrii ai familiilor lor. Până își agonisiră iarăși cele trebuincioase, amândouă familiile trăiau într'o ogradă. Nu-și mai clădiră casele așa una lângă alta, dar Ivan și Gavril tot rămăseră vecini.

Și ca vecini buni trăiau ei acum, cum au trăit odată bătrânii.

Ivan își aduceă aminte totdeauna de cuvintele tatălui său: «*Stinge focul, când mocnește supt cenușă!*» Dacă cineva îi face vreun rău, nu se mai gândește la răzbunare, din contră el caută pace. Dacă cineva îl supără cu vorbe, el nu răspunde tot în supărare, ci caută să-l facă să nu vorbească de rău. Tot așa făceau și femeile și copiii. Și Ivan Șerbacov se îndreptă de nenorocirea, care îl lovise, și averea sa crescû.

Toma Dicescu.

Număr excepțional.

Numărul de față al revistei este un număr excepțional Pentru a contribui la buna reușită a lucrărilor corpului didactic primar în conferințele generale ce urmează să se ție în zilele de 23—25 Aprilie, dăm în cuprinsul acestui număr — care ese mărit — explicațiile și ilustrațiile necesare pentru «experiențele» prevăzute în programul conferințelor; iar în supliment — care apare deasemenea mărit — instrucțiile privitoare la predarea desemnului în școalele primare.

☞ Pentru a putea fi folositori și celor ce nu ne sunt abonați, am tras un număr de exemplare în plus pe cari le vom pune în vânzare cu 50 bani exemplarul.

O să rămână omenirea fără grâu?

Cum zece ani scriitorul englez W. Crookes zice următoarele:

«Inmulțirea neconținută a omenirii pe pământ, «deștelinarea și cultivarea pământurilor mai na- «inte lăsate înărăginire și cari pot să producă grâu, «toate acestea ne fac a ne teme că peste câțiva ani o «să vie o vreme când nu va mai fi grâu.»

Această profetie, din partea unui om învățat ca acest scriitor englez, a mai pus pe gânduri pe mulți mai ales ca statistica parcă i-ar da dreptate.

Iată ce spune statistica:

în 1905—1906	
producț. grâului din toată lumea a fost de 237.586.192 het.	
consumația din toată lumea	229.773.730 »
Excedent	7.812.464 »
în 1907—1908:	
producțiunea din toată lumea	2.009.736.430 het.
consumația din toată lumea	2.330.585.900 »
Lipsă.	320.849.470 »

Dacă această lipsă nu s'ar putea acoperi cu grâul din rezervă, ar rezultă o adevărată criză și dacă criza s'ar prelungi, o adevărată primejdie.

Să fie oare așa, se întreabă d-rul L. Caze în «La Revue» (No. dela 1 Oct. 1909).

Ar fi așa, răspunde dânsul, dacă producțiunea grâului nu s'ar putea mări. În adevăr, populația de pe pământ se înmulțește, dar sunt mijloace de a avea mult grâu.

Cum ?

De o parte, prin cultivarea unor nouă întinderi de pământ; de alta, prin nouă metode agronomice. Astfel Canada la apus, pe o întindere de 1.609 km. și la nord, pe o întindere de 483 km. poate să producă grâu, bă poate să producă cele mai bune calități de grâu. Partea de nord-vest a Canadei poate da grâu de primăvară și Alberta poate da grâu de iarnă. Alberta produceă acum

5 ani 281.720 hl. de grâu de primăvară și 5.282.239 hl. grâu de iarnă. Anul trecut a dat 3.000.000 de mă-

suri (1) grâu de primăvară și 2.500 ori măsuri grâu de iarnă.

Alberta devine astfel un grănar de primul rând; tot asemenea și ținutul Manitoba. Asemenea și alte ținuturi din părțile de nord ale Americii în cari numai de câțiva ani se cultivă grâu.

Argentina asemenea este foarte bogată în pământuri în cari se poate semăna grâu. Mai sunt partea de apus a Siberiei, părți din ținutul Amur, din Manciuuria, ș. a.

Apoi metodele de irigație inlesnesc să se îmbunătățească cultura grâului în Rusia, în Africa de sud, în America de nord și aiurea.

O mai bună alegere a semințelor poate să înmulțească producțiunea; apoi să ținem socoteală că întinderea pământurilor de pe pământ în cari nu s'a cultivat încă nimic și e bună pentru grâu, este mai mare decât întinderea de pământuri în cari se cultivă acum grâul.

Astfel stând lucrurile, amenințarea lui Crookes nu trebuie să ne sperie. Au să mai treacă ani și ani până când omenirea să aibă în față ca o problemă chestia impuținării grâului.

Cei de mâine și cei de poimăine nu vor avea să se teamă de foamete.

Întâmplarea că în Londra și în unele orașe engleze și americane s'a scumpit prețul pâinei și s'au găsit moșieri cari să spună că nu mai pot face pâine fiindcă n'au grâu, este un singur joc de bursă, sunt speculațiuni ale oamenilor de afaceri; iar din partea pământului nu e nici o teamă: el va da, va da multă vreme tot grâul de care are mare nevoie omenirea ca să trăească.

R.

— De multe ori tăcerea e mai bună de cât răspunsul.

A. Pann.

(1) O măsură de grâu din partea locului este cam 35 litri.

C R O N I C A.

Corpurile Legiuitoare

SENATUL.—Spuneam în No. trecut că în ședința din seara de 29 Martie s'a continuat discuția proiectului de lege pentru încurajarea industriei naționale.

Legea care se află acum în vigoare datează din 1887.

„Legea din 1887 avea de scop să permită unei industrii care nu există să ia naștere; legea de acum are de scop atât să ocrotească industria ce există și să o mențină în stare de a rezista concurenței străine, cât și să permită în viitor crearea industriilor ce nu au putut încă lua naștere.

„Legea din 1887 s'a născut în momentul în care vechile convențiuni expirase, fără ca noi să fi putut încheia altele, din cauza dificultăților ce ni se scoteau în cale de vecinii noștri, cari nu voiau să pornească în tratări de la punctul nostru de vedere, alcătuirea unui tarif protecționist, menit să permită nașterea unei industrii naționale românești.

„Legea din 1887 s'a resimțit de altfel de graba cu care a fost făcută, ea acordă la unii prea mult, la alții nimic, ba se aplică și industriilor cari nu aveau nevoie de încurajare, pentru că aveau în țară la noi materie primă bună, ieftină și abundentă, așa că ele au putut să nască chiar sub regimul convențiunii din 1876, unde taxa vamală era numai de 3—4%: așa a fost cu industria morilor, alcoolului și a berei

Îată cum explică apoi d-l Ministru, în expunerea sa de motive, economia acestui proiect.

„Dar așa cum era alcătuită această lege ea a fost destul de protectoare. La adăpostul ei, a tarifului din 1886, modificat în 1891 și a convențiunilor încheiate pe temeiul lor, o industrie puternică s'a născut.

„Până la 1893 s'au creat 146 fabrici; la finele lui 1905 existau 281 fabrici, număr care, la finele lui Iunie 1909, se urcă la 495, din care scăzând 42 ce au încetat de a funcționa, rămân 453, la care, adăugându-se 59 încurajate pe baza legii din 1906, avem 512 fabrici funcționând.

Asupra acestui proiect a mai vorbit: d-l *Teodor Rosetti* la 1 Aprilie (în ședința de noapte), d-l *M. Orleanu*, ministrul industriei, la 3 Aprilie, când proiectul s'a și luat în considerație și a început discuția pe articole.

În ședința dela 1 și 2 Aprilie, Senatul a ascultat interpelarea d-lui *C. Dissescu* cu privire la retragerea legii universitare și răspunsul d-lui ministru *Sp. Haret*.

CAMERA.— În ședința dela 24 Martie se urmează cu discuția bugetelor.

D-l *R. C. Porumbaru*, dă citire raportului comisiei speciale pentru bugetul ministerului de Industrie și Comerț.

Acest buget se prezintă la cheltueli cu un total de 2.435.755 lei.

Principalele capitole sunt :

Direcția industriei cu 442.720 lei; a comerțului cu 272.020 lei; a mineilor cu 192.480 lei; Institutul geologic cu 182.640 lei.

Acest buget se votează cu 60 bile albe din 63 votanți.

Urmează bugetul ministerului de războiu.

Se citește raportul d-lui *Iuniu Lecca*.

Acest buget se prezintă cu suma de 61.174.668 lei, cu un spor de 5.000.000 peste cheltuețile anului trecut.

Discuția acestui buget ține și în ședința următoare dela 25 Martie. Iau parte d-nii *P. P. Carp*, *Tache Ionescu*, *general Crainiceanu*, ministrul de războiu. Apoi se votează cu 64 bile albe din 65 votanți.

Tot la 25 Martie vine rândul bugetului ministerului de externe.

Raportor este d-l *I. G. Duca*.

Totalul cheltuelilor acestui minister este de 2.942.057 lei.

Din această sumă, se cheltuiește cu legațiunile și consulatele suma de 1.219.202 lei; iar cu școalele din Turcia 870.000 lei.

La discuția acestui buget vorbește d. *N. Fleva*, d. *I. Lahovari* și d. *Al. Djuvara*, ministru de externe.

Votul se dă în ședința următoare, când se aprobă cu 68 bile albe din 70 votanți.

La 26 Martie d. *C. I. Brătianu* citește raportul comisiei speciale pentru bugetul ministerului de finanțe.

Acest buget se prezintă la cheltueli cu suma de lei 197.627.668 lei.

Capitolele sunt:

Dotările, ministerul de finanțe și regia: 43.533.114 lei.

Datoria publică: 97.915.894 lei.

Pensiile: 23.241.500 lei.

Fondul comunal: 30.652.700 lei.

Creditul agricol și viticol: 1.010.260 lei.

Casa centrală a Băncilor populare: 574.840 lei.

Pensiile lucrătorilor: 200.000 lei.

Pentru cultura tutunului: 499.300 lei.

Acest buget se votează cu 65 voturi din 66 votanți.

Tot în ședința aceasta se votează și bugetul Casei de depuneri cu suma de lei 516.544 lei.

După ce d. *Simionescu Râmniceanu*, citește raportul comisiei speciale, se votează bugetul ministerului de agricultură și domenii. Acest buget are un total de 7.339.146 lei.

Principalele capitole sunt: direcția agriculturii cu 1.068.863 lei; a pescăriilor cu 1.225.896 lei; a pădurilor cu 1.863.600 lei; școalele cu 307.207 lei.

Se votează apoi bugetul Casei sf. Spiridon din Iași. Acest buget are un total de 3.532.683 lei.

Bugetul Eforiei spitalelor civile din București, care vine imediat la rând, are un total de 5.703.621 lei și se prezintă echilibrat.

După ce se discută se și votează un scurt proiect de lege pentru modificarea a trei articole din legea administrațiilor finanțelor statului, vine la rând bugetul ministerului de interne.

Cheltuelile acestui minister se prezintă cu suma de lei 46.388.411, lei

Principalele capitole sunt :

Administrația centrală cu 1.829.846 lei.

Prefectura poliției capitalei cu 2.276.347 lei.

Administrația județelor cu 9.176.013 lei.

Jandarmeria rurală cu 4.825.276 lei.

Poștele, telefoanele și telegrafele cu 11.523.460 lei.

Monitorul Oficial cu tipografia statului cu 1.055.600 lei.

Inchisorile cu 1.562.432 lei.

Serviciul sanitar cu 9.004.193 lei.

Fondul asistenței sanitare a sătenilor cu 1.883.428 lei.

La discuția acestui budget vorbește d. *N. Fleva*, d. *Em. Costinescu*, ministrul finanțelor, d. *I. N. Lahovari* și d. *Ion I. C. Brătianu*, ministru de interne.

Se votează cu 58 voturi din 60 votanți.

Budgetul ministerului de instrucție are o sumă totală de cheltueli de 44.080.526 lei.

Principalele capitole sunt :

Pentru administrația centrală: 278.822 lei.

Invățământul primar: 14.406.586 lei.

Inv. comercial, profesional și particular: 2.277.108 lei.

Inv. secundar și superior: 8.136.338 lei.

Casa Școalelor: 6.411.010 lei.

Casa Bisericii: 9.398.556 lei.

Discuția asupra acestui budget urmează și în ședința următoare. Vorbește: d. *Al. Marghiloman*, *Sp. C. Haret*, ministrul instrucției, *Dincă Schileru*, *St. C. Ion*, *B. Păltineanu*.

Se votează cu 68 bile albe din 70 votanți.

Se votează și budgetul cancelariei consiliului de miniștri cu suma de lei 45.638 lei.

Apoi se votează o mică modificare în legea casel de economie a corpului didactic: se prevede că această casă va putea înlesni membrilor cumpărarea sau facerea de case.

Se votează proiectul de lege privitor la modificarea câtorvâ articole din legea organizării armatei, așa cum a fost votat de Senat.

Apoi se votează legea generală bugetară și se începe discuția proiectului pentru modificarea legii de pensiuși. Despre aceasta în No. viitor.

INFORMAȚIUNI.

Consiliul de Administrație al Primei Societăți de Credit Funciar Rural a decis a se pune în curând în circulație pe lângă Scrisurile funciare existente și Scrisuri funciare 5% în valoare nominală de 10.000 (zece mii) lei, cari vor avea o cu loare roșie-carmin, ca deosebire de cele existente.

Cupoanele lor de dobânzi vor fi tot semestriale a 250 lei, cu aceleași scadențe de 1 Ianuarie și 1 Iulie st. n.

Dela Români de peste hotare.

Confirmarea lui Miron Cristea.

O știre îmbucurătoare aduc ziarele Românilor de peste munți: Împăratul Austriei a confirmat alegerea Păr. Miron Cristea ca episcop al Caransebeșului.

Îată ce zice «Foaia Poporului».

Cu multă bucurie aducem știrea că M. Sa. Împăratul nostru s'a îndurat a întări alegerea de episcop a P. C. S. părintelui Dr. M. E. Cristea, asesor consistorial, în scunul văduvit al Caransebeșului.

Duminea ce vine P. C. Sa va fi sfințit într-un archimandrit. În săptămâna viitoare se poate ca M. Sa. Împăratul să cheme pe nou alesul episcop la Viena ca să depună jurământul de credință. În cazul acesta ar urma, ca în Duminea Floriilor, să se officieze în catedrala de aici sfințirea într-un episcop.

Vestea aceasta sosită Joi în Sibiu a umplut de bucurie inimele tuturor. De D-zeu, ca nou alesul episcop să păstreze cu căldură în inimă sa dragostea de muncă, ce l-a călăuzit și până aici, pentru a putea înlătura necazurile, ce le are neamul nostru.

Chestia bisericească în Macedonia.

Îată ce scrie «Românul dela Pind» despre chestia bisericească a Românilor din imperiul turcesc.

De cinci ani avem comunități civile recunoscute prin *iradea imperială*. Această iradea a fost comunicată prin adresa *vizirială* și Patriarhiei, care nici până astăzi n'a vroit să ție cont și nici după o sută de ani nu se va îndura să-o recunoască. Mai avem peste 70 de preoți, cu toți *hirotonisiți* de arhieriei și mitropoliți greci, dar, imediat ce s'au manifestat ca români au fost *afurisiți și cateresiți* (despopoțiți). Această din urmă sentință a Patriarhului n'a putut fi tradusă în fapt real, de oare-ce autorizațiile turcești i-au refuzat concursul pentru așa ceva.

Ast-fel fiind lucrurile, ce rămâne de făcut? să convocăm pe toți reprezentanții acestor comunități civile, recunoscute prin *iradea imperială*, împreună cu toți preoții lor, cari, pentru faptul că timp de cinci ani Patriarhia n'a voit însă să recunoască ceea ce M. S. Sultanul ne-a acordat și fiind-că nici nu voește să auză de doleanțele noastre, să ne proclamăm un *șef spiritual*, pe care guvernul otoman n'are nici un motiv ca să nu ni-l recunoască.

A V I Z

De oarece un bun număr de abonați, deși i-am rugat să ne achite abonamentul, totuși n'au făcut-o, am fost nevoiți a trimite din nou chitanțele spre încasare prin oficiile postale. Li în cunoștiință dar, că acelor ce vor refuza și de astă dată achitarea, li se va suprima imediat trimiterea revistei; de oarece credem că după 6 luni trecute și 2 tabloari colorate, dejă date, nu mai poate fi motiv de amânarea plăței. Cei ce datorează și din anii trecuți sunt rugați a nu mai amâna sub nici un cuvânt plata.

ADMINISTRAȚIA

Din Ziare și Reviste

Haremul sultanului Abdul-Ĥamid.

Prin detronarea lui Abdul Hamid, mai fără de milă au fost luate frumosașele circasiene, grecoaiacele și armencele, parte soții parte sclave ale fostului sultan, acele femei, cari până ieri trăiau o viață atât de liniștită într'un colț al Seraiului.

Până acuma s'a scris mult despre haremul sultanului. Dar tot ce s'a scris este mai mult un produs al fantaziei. Căci numărul femeilor din jurul lui nu-l cunoaște nimeni. După Coran, sultanul nu poate avea mai mult de șapte cadâne. Acestea sunt femeile lui legitime. Nu-l oprește însă pe sultan nimenea de a și procura ori și câte ar voi.

Organizarea haremului se face în modul următor. Mama și surorile sultanului caută cele mai frumoase copile circasiene și georgiene, cari înainte de a fi aduse înaintea sultanului, sunt crescute în cele mai de frunte familii turcești. O turcoaică nu poate face parte din harem, deoarece femeile de aici sunt considerate de sclave.

Femeea care-i naște sultanului primul copil, devine soția lui legitimă, dar ca nu poartă titlul de sultană. Acest nume este al mamei suveranului turc.

Afară de cadâne, mai sunt în harem așa numitele Odalâc, femei, cari au rolul de a distra pe Sultan prin jocuri, cântece și glume. Nu se pot prezenta în fața sultanului decât atunci când sunt chemate și adeseori se întâmplă că marele padișah își uită cu totul de ele.

Pe o treaptă ceva mai sus sunt femeile numite Casechis, acele femei, cari au născut sultanului câte un prinț. Ele primesc anual o leafă de 25 mii de piastri din visteria statului. Având în vedere marele număr de Casechis, e ușor de înțeles ce povară sunt acestea pentru budget.

Sub Abdul Hamid haremul a decăzut și el. Devenise nu o scenă din o mie și una de nopți, ci o temniță de nesuferit. Sultanul acesta, fiind foarte bănuitor, ucideă cu mâna lui pe femeile cari îi dedeau prilej la cea mai mică bănuială.

Astfel se povestește, că pentru o simplă mișcare, el a împușcat pe o sclavă, și din gelozie a omorât pe altă femeie, care avea în harem o bună prietenă. Ii părea că nenorocita ființă ține mai mult la prietena ei decât la dânsul.

Otrăvirile și aruncarea în Bosfor erau ceva așa de natural în palatul Sultanului. O sclavă care n'avea mai mult de doisprezece ani, găsind pe o masă un revolver, începu să se joace cu el. Abdul Hamid, crezând că în mîntea ei de copil plănuește vre-un atentat, o ucise în cele mai îngrozitoare chinuri.

(«Gazeta Transilvaniei»).

Pagina glumeață.

Zăpăcescu la grădina zoologică

(Povește fără cuvinte).

„STEAUA“

Societatea «*Steaua*» are de scop a lucra pentru întinderea învățaturii în popor, prin tipărirea și răspândirea de scrieri și publicații morale, patriotice și de folos practic, și pentru împiedecarea, prin toate mijloacele legiuite, a răspândirii de scrieri și publicații imorale, sau cu tendințe contrarii statului și ideii naționale române.

Cotizația este de cel puțin *doi lei* pe an, iar pentru învățători, preoți rurali și săteni, de cel puțin *un leu* pe an. Fie-care membru este îndatorat ca, în cel d'întăiu an după primirea sa, să facă a se primi în Societate cel puțin alți doi membri noi.

Cererile de înscriere, însoțite de cotizația pe un an, se pot adresa d-lui *Spiru C. Haret*, strada Verde, București.

Comitetul: *Președinte*, Ioan Kalinderu, *Membru al Academiei Române*. — *Vice-președinte*, Sava Șomănescu, mare proprietar, fost senator. — *Administrator și casier*, Spiru C. Haret, *Ministru, profesor universitar*. — *Secretar*, Const. Banu, profesor secundar, fost inspector școlar. — *Membrii*: Petre Gârboviceanu, *Administrator al Casei Sf. Biserici Autocefale Ortodoxe Române, profesor la Seminarul Central și director al Șc. Normale a Societății pentru învățătura poporului român*; I. Dimitrescu Procopie, senator, fost Primar al Capitalei; M. Vlădescu, fost Ministru, profesor universitar; Cristu S. Negoescu, fost administrator al Casei Școalelor, profesor secundar; Pompillu Eliade, profesor universitar. — *Cenzori*, Const. Alimăneșteanu, inginer de mine; Preotul econom Const. Ionescu, profesor secundar; Const. Alexandrescu, institutor.

Membrii înșcriși și cotizațiuni plătitte (urmare).

Gh. Manoliu, profesor (Bacău), 6 lei; I. Manolescu (Bacău), 2 lei; Gh. Gavrilescu (Bacău), 2 lei; L. Dumitrescu, profesor (Bacău), 2 lei; Vasile Niculescu, revizor școlar (Giurgiu), 2 lei; N. P. Simionescu, dir. șc. No. 3 de băeți, 2 lei; C. Zlătescu, învăț. (Pietro), 1 leu; Marin Popescu, (com. Hodivoia), 1 leu; V. Marinescu (Com. Chiriacu), 1 leu; Săndulescu (Chiriacu), 1 leu; Gh. Voiculescu (Gostin), 1 leu; A. Coman (Bălana), 1 leu; M. G. Iliescu (Călugăru), 1 leu; M. Bănceanu (Velea), 1 leu; P. Rădulescu, (Stănești), 1 leu; Leon P. Simionescu (Zadaru Sansi), 1 leu; Ion Georgescu (Bălănoaia-Turbatu), 1 leu; D. V. Costescu (Pietrile-Meletie), 1 leu; B. P. Stan (Ghimpați), 1 leu; Vintilă Rădulescu (Crevenicu-Coșoia), 1 leu; Victoria Dobrescu (Grosu), 1 leu; N. Marinescu (Ghizdaru), 1 leu; Gh. D. Pătrașcu (Malu), 1 leu; V. Stănescu (Gălăteni), 1 leu; I. Săndulescu (Pângalești), 1 leu; Aurel Eliocob (Budeni), 1 leu; Preotu Simon C. Ionescu (Știrbei-Vodă 99), 4 lei; Pr. Teodor Popescu (Știrbei-Vodă), 99, 2 lei; Nicolae Gheorghiu (Minotaurului), 27; Preotul M. Nicolăescu (Calea Plevnei, 36), 2 lei; Radu Croitoru (Calea Plevnei, 36), 2 lei; Preotul I. Popescu Mălăești (Mihail Cogălniceanu, 19), 2 lei; Maior Gr. Grigoriu (Știrbei-Vodă, 95), 2 lei; G. N. Costescu (București, Șerb. Voda), 5 lei; Octavia Baștiurescu (Cazărmei 27), 2 lei; Zoe Vasiliu (Bul. Neatârării), 2 lei; Gr. A. Tăbăcariu, inst. (Calea Victoriei), 2 lei; H. Șteimberg (Librar-editor), 5 lei.

(Va urma în numărul viitor)

CREMA, PUDRĂ ȘI SĂPUN „FLORA”

nu se vând decât în ambalagiul original arătat aci (un sfert din mărimea naturală) și cu următoarele prețuri:

Crema lei 1.50 – Pudră lei 2 – Săpun lei 1.25

Refuzați dar în interesul D-v. ca neveritabile dacă vi s'ar oferi aceste

preparate în cantități mai mici sau altfel decât în ambalagiul original aci arătat și cu etichetele neatînse.

Crema și Pudra «FLORA» se pot întrebuița fără grijă cât de mul timp, acest fapt e stabilit oficial de institutul de Chimie al Statului, care a constatat la 12 Septembrie sub No. 1.110, că: «*Crema și Pudra «Flora» nu conțin substanțe toxice sau de acele cari printr'o întrebuițare îndelungată pot vătăma sănătatea.*» — Pomada de păr «Flora» neintrecută pentru îngrijirea rațională și igienică a părului; Borcan mare lei 2.50, mic lei 1.75 — **Capilogen «Flora»** (apă de păr), curată mătreața după câte-vă întrebuițări; Sticla mare lei 3.25, mică lei 2.50 — **La nemulțumire să restituie costul** pentru oricare din aceste preparate.

Pectosin Iteanu

vindecă tusea cea mai rebelă și e preparatul cel mai rațional pentru a trata cu succes bronșitele acute și cronice, tuse convulsivă (măgărească), emfiseumul pulmonar etc. Sticla lei 3. — La Droguerii și farmacii.

Hemoferul Iteanu Unul din cele mai puternice reconstituante ale corpului slăbit, mărește greutatea corpului și redă pofta de mâncare perdită, suveran pentru a combate **anemia**, lipsa sângelui, **clorosa**, **debilitatea generală**, **dispepsia**, **constipația**, **Leucorea** (poală albă la femei) **Histeria**, **Neurastenia**, **Amețelile**, **Slăbirea memoriei**, **Limfatismul**, etc. Hemoferul Iteanu este autorizat de Onor. Consiliul Sanitar Superior și recomandat de eminenții noștri medici Prof. dr. **Baicliu**, Prof. dr. **Leonte**, Prof. dr. **Negel** (Iași) și alții, după experiențele îndelungate. — Prețul lei 4. — La Droguerii și farmacii.

Nevralgiile cele mai rebele durerile de cap, migrena, durerile reumatismului acut, articular lumbago, durerile de dinți cele mai tari, mai ales nevralgie, precum și orice dureri provenite din răceală sunt combătute cu deplin succes prin întrebuițarea

Pastilelor Nevralgice Jurist

Aprobate de Consiliul Sanitar Superior. Prețul unui flacon Lei 2.50, o dosă 50 bani. La Droguerii și Farmacii.